

Viešoji įstaiga „Kultūros paveldo išsaugojimo pajėgos“

ELENA PRANCKĖNAITĖ

**SUDARGO, BURGAIČIŲ PILIAKALNIŲ
(VORPILIO, A1495), (PILAITĖS, A1496) ŠAKIŲ R.,
2008 METŲ ARCHEOLOGINIŲ TYRINĖJIMŲ
ATASKAITA**

Kultūros paveldo centro Paveldosaugos
bibliotekos Dokumentų fondai
Fondo Nr. 39
Apyrašo Nr. 1
Apsk. Vien. Nr. 2435

VILNIUS

2010

TURINYS

Įvadas	4
Sudargo piliakalnių kompleksas ir tyrinėjimų istorija	5
Archeologiniai tyrinėjimai:	
Vorpilio piliakalnis	8
Pilaitės piliakalnis	15
Išvados	17
Radinių sąrašas:	
Individualūs radiniai	18
Sutrumpinimų sąrašas	19
Buitinė keramika (Vorpilio piliakalnis) (Lentelė Nr.1)	20
Buitinė keramika (Pilaitės piliakalnis) (Lentelė Nr.2)	22
Metalo lydymo atliekos (Lentelė Nr.3)	24
Molio tinkas (Lentelė Nr.4)	24
Teritorijos ribų planas (planas Nr.1)	25
Tyrinėtų vietų situacijos planai:	
Planas Nr.2. Vorpilio piliakalnio situacijos planas	26
Planas Nr.3. Vorpilio piliakalnis, situacijos planas su griovių išsidėstymu	27
Planas Nr.4. Pilaitės piliakalnio situacijos planas	28
Brėžiniai:	
Brėžinys Nr.1. Vorpilio piliakalnis. Perkasos Nr.16 planai ir sienelių pjūviai	29
Brėžinys Nr.2. Vorpilio piliakalnis. Perkasos Nr.17 planas ir sienelių pjūviai	30
Brėžinys Nr.3. Vorpilio piliakalnis. Perkasos Nr.18 planas ir sienelių pjūviai	31
Brėžinys Nr.4. Vorpilio piliakalnis. Perkasos Nr.19 planas ir sienelių pjūviai	32
Brėžinys Nr.5. Vorpilio piliakalnis. Perkasos Nr. 20 planas ir sienelių pjūviai	33
Brėžinys Nr.6. Vorpilio piliakalnis. Perkasos Nr.21 planas ir sienelių pjūviai	34
Brėžinys Nr.7. Vorpilio piliakalnis. Perkasos Nr.22 planas ir sienelių pjūviai	35
Brėžinys Nr.8. Vorpilio piliakalnis. Perkasos Nr.23 planas ir sienelių pjūviai	36

Brėžinys Nr.9. Pilaitės piliakalnis. Perkasos Nr.1 planas ir sienelių pjūviai	37
Fotonuotraukų sąrašas	38
Fotonuotraukos	40
Priedai:	
Archeologinių tyrinėjimų projektas	58
Archeologinių tyrinėjimų leidimo pratęsimas	59
Archeologinių tyrinėjimų leidimas	60
Radinių pridavimo aktas	61

IVADAS

2008 metais UAB „Jurmelsta“ užsakymu, prieš planuojamus piliakalnio šiaurinio šlaito tvirtinimo ir gynybinio griovio su pylimo restauravimo darbus, buvo atlikti archeologiniai tyrinėjimai Sudargo, Burgaičių piliakalnyje, vadinamo Vorpiliu. Tyrinėjimų projekte buvo numatyta ištirti Vorpilio piliakalnio gynybinio griovio ir nuarto pylimo bei ankstesnių griovių ir pylimų liekanas. 2007 metais ištirta pylimo vieta ir ankstyvasis griovys (perkasos Nr. 1-14), kita dalis tyrinėjimų atlikta 2008 metais (perkasos Nr.16-23).

Sudargo, Burgaičių piliakalnyje, vadinamu Pilaite atlikti archeologiniai tyrimai piliakalnio ŠR aikštelės krašte prieš numatytus šlaito planiravimo darbus bei ištirtas vienas šurfas piliakalnio šlaite.

2008-06-25 Kultūros paveldo departamentas, pagal pateiktą archeologinių tyrinėjimų projektą bei projekto pratęsimą (Priedai Nr.1-2) išdavė leidimą Nr. 120 (Priedas Nr.3).

Archeologinius tyrinėjimus vykdė VŠĮ „Kultūros paveldo išsaugojimo pajėgos“. Tyrimams vadovavo, fotofiksaciją atliko, brėžinius braižė ir sudarė planus ataskaitos autorė. Kasė įstaigos darbininkai.

Radiniai atiduoti į Lietuvos Nacionalinį muziejų, osteologinė medžiaga - prof. L. Daugnorai (Osteologijos laboratorija, Lietuvos veterinarijos akademija), tyrimai dar nėra atlikti.

SUDARGO PILIAKALNIŲ KOMPLEKSAS IR TYRIMŲ ISTORIJA

Penki Sudargo vardu žinomi piliakalniai (Šakių rajonas, Sudargo seniūnija), išsidėstę kairiajame Nemuno krante, dviejuose kaimuose (Burgaičiuose ir Grinaičiuose), sudarydami 2 gynybinius kompleksus (planas Nr. 1).

Pirmoji grupė - Sudargo, Grinaičių piliakalnis, vad. Balnakalniu (A1493) ir Sudargo, Grinaičių II, vad. Žydkapiu piliakalnis su gyvenviete (A1494KP).

Žydkapis įrengtas daubų apsuptame aukštumos kyšulyje, apie 100 m į pietryčius nuo jo – priešpilis Balnakalnis. Piliakalnio aikštelė pailga, apie 40x30 m dydžio, išėsta šiaurės rytų-pietvakarių kryptimi. Iš vakarų, šiaurės ir rytų ją saugo statūs iki 25 m aukščio šlaitai, o iš pietvakarių nuo gretimų aukštumų – 30 m ilgio ir apie 20 m pločio pylimas, nuo gretimos aukštumos siekias iki 3,5 m aukščio. Tarp pylimo ir aukštumos buvęs griovys šiuo metu yra užlygintas ir vizualiai neišskiriamas. Piliakalnio aikštelė, pylimas ir greta jo esanti aukštuma yra stipriai paveikti žmonių veiklos per pastaruosius šimtmečius – aukštumoje ir piliakalnio aikštelėje XVIII-XIX a. įrengtos žydų kapinės, pylimas, aikštelė ir pietrytinis šlaitas II pasaulinio karo metais iškasinti apkasais¹.

Balnakalnis turi šiaurės rytų-pietvakarių kryptimi išėstą 35 m ilgio ir 7-15 m pločio aikštelę su dviem arimų apardytais iki 1,8 m aukščio pylimais abiejuose galuose. Pietvakariuose nuo aukštumų priešpilį saugo iki 2 m gylio ir 16 m pločio griovys.

Antroji grupė - Sudargo, Burgaičių piliakalnis, vad. Vorpiliu (A1495), Sudargo, Burgaičių II piliakalnis, vad. Pilaite (A1496) ir Sudargo, Burgaičių III (A1497) piliakalnis. Šis piliakalnių kompleksas įrengtas apie 450 m į šiaurės rytus nuo pirmosios piliakalnių grupės.

Vorpilis įrengtas aukštumos kyšulyje, apie 100 m į pietryčius nuo jo įrengtas papilys (Pilaite). Piliakalnio aikštelė 30x30 m skersmens, greičiausiai išlikusi nepilna, nes šiaurės vakarinis iškyšulio šlaitas stipriai erodavęs. Iš šiaurės ir rytų piliakalnį saugo

---

¹ Lietuvos piliakalnių atlasas (sud. Z. Baubonis, G. Zabiela), T. II, 2005, p. 390-394.

statūs iškyšulio šlaitai nuo Nemuno siekiantys iki 35 m aukščio, vakarinis šlaitas ne toks aukštas, statintas, siekia iki 13 m aukščio. Nuo iš pietų pusės besidriekiančios aukštumos piliakalnio aikštelę saugojęs pylimas ir griovys, kurie šiuo metu beveik visiškai sunaikinti. Pylimo vietoje matyti vos 0,5 m aukščio nuo gretimų aukštumų tesiekias iki 20 m pločio pakilimas. Griovio liekanas galima atsekti tik palei rytinį piliakalnio šlaitą. Pylimas ir griovys sunaikintas nuolat dirbant žemę. Piliakalnio aikštelė sužalota ir II pasaulinio karo metais kasant apkasus².

Piliakalnio papilys (Pilaitė), įrengtas 10 m žemesniame nei gretimos aukštumos kyšulyje ir iš visų pusių supamas daubų. Aikštelės kraštai nuslinkę, šiaurritinis šlaitas eroduoja. Išlikusi aikštelės dalis apie 15 m ilgio šiaurės rytų-pietvakarių kryptimi ir apie 10 m pločio. Pietvakariniame jos gale yra apie 3 m aukščio kūgio formos pylimas.

Trečiasis, bevardis piliakalnis yra apie 90 m į pietryčius nuo Pilaitės, kyšulyje esančiame apie 13 m žemiau Nemuno kranto aukštumų. Šiaurinis kyšulio šlaitas nuslinkęs, eroduojantis. Aikštelė siaura, išžėsta apie 55 m šiaurės rytų-pietryčių kryptimi, jos rytiniame gale apie 1 m aukščio pylimo liekanos. Visa aikštelė iškasta apkasais. Apskritai šio iškyšulio išorinis vaizdas menkai primena piliakalnį.

Iš Burgaičių piliakalnių grupės plačiau yra tyrinėta Pilaitė (P. Kulikauskas, bendras tyrimų plotas 30 m²). 1970 m. tyrimų metu aptiktas iki 30-40 cm storio neintensyvus kultūrinis sluoksnis su lipdyta lygiasiene ir gnaibyta bei žiesta keramika, titnago skalda, gyvulių kaulais ir šlaku. Tyrėjai piliakalnį datavo VIII-XIV a.³

Likusiuose dviejuose piliakalniuose 1970 m ekspedicijos metu plačiau netyrinėta, tik pažymima, kad Vorpilyje yra menkas kultūrinis sluoksnis, o trečiajame Burgaičių piliakalnyje kultūrinio sluoksnio nerasta.

2005 metais Sudargo piliakalnių aplinkoje atlikti žvalgomieji archeologiniai tyrinėjimai, jiems vadovavo dr. G. Zabiela. Burgaičių piliakalnių aplinkoje ištirtas 20 m²

---

² Lietuvos piliakalnių atlasas (sud. Z. Baubonis, G. Zabiela), T.II, 2005, p. 386-390

³ Markelevičius J., Kulikauskas P., Kulikauskienė R. /Sudargo vietovėje (Šakių rajonas., Kidulių apyl.) esančių piliakalnių 1970 m. tyrinėjimai. LII A. B. 306

plotas. Spėjama, jog kultūrinis sluoksnis galėjo būti suardytas arimų metu. Dalį teritorijos palei šlaito į Nemuno slėnį P-PV kraštą siūloma saugoti kaip papėdės gyvenvietę⁴.

2006 metais VŠĮ „Kultūros paveldo išsaugojimo pajėgos“, vadovė- V. Kliaugaitė, atliko archeologinius tyrinėjimus Sudargo, Burgaičių piliakalnyje, vad. Vorpiliu. Tyrinėjimų metu padarytas piliakalnio gynybinių įtvirtinimų – pylimo ir griovių pjūvis. Piliakalnio aikštelėje ir už griovio aukštumoje aptiktas nestoras kultūrinis sluoksnis su lipdyta keramika, kurios daugumą sudarė grublėtoji, ir pavieniais dirbiniais. Pagal radinius piliakalnis datuojamas I tūkstantmečiu – II tūkstantmečio pradžia.⁵

2007 metais VŠĮ „Kultūros paveldo išsaugojimo pajėgos“, vadovė - E. Pranckėnaitė, tęsė pradėtus archeologinius tyrimus Sudargo, Burgaičių piliakalnyje, vad. Vorpiliu. Jų metu buvo ištirtas ištirtas 433,5 m² plotas.

Perkasose užfiksuoti 2 grioviai bei stipriai apardyto, nuarto pylimo liekanos. Piliakalnio kultūrinis sluoksnis yra stipriai suardytas arimų. 2007 metų tyrinėjimų metu kultūrinis sluoksnis surastas tik Š tyrinėjimų plotų dalyje. Kultūrinio sluoksnio storis siekė 20-35 cm⁶.

---

⁴ Zabiela, G., Sudargo piliakalnių aplinkos (Šakių raj., Sudargo seniūn.) 2005 m. žvalgomųjų archeologinių tyrinėjimų ataskaita, LIIA, B. 4572, p. 17

⁵ Kliaugaitė V., Sudargo piliakalnių (A1493-1497), Šakių r., 2006 m. archeologinių tyrinėjimų ataskaita, LIIA, B. 4658

⁶ Pranckėnaitė E., Sudargo, Burgaičių piliakalnio (A1495), Šakių r., 2007 metų archeologinių tyrinėjimų ataskaita, LIIA (bylos numeris dar nėra žinomas)

ARCHEOLOGINIAI TYRINĖJIMAI

VORPILIO PILIAKALNIS

2008 metų archeologinių tyrinėjimų tikslas – ištirti 2006-2007 metų tyrinėjimų metu užfiksuotą vėlyvąjį griovį. 2007 m. perkastos (Nr. 6-15) užmatuotos išilgai minėto pylimo ir ankstyvojo griovio, šiais plotais dengiant visą išlikusią piliakalnio aikštelės plotį. Likusi teritorija – vėlyvojo griovio vieta, buvo tiriama 2008 metais.

Sąlyginis aukštis matuotas nuo paminklinės lentos apačios (planas Nr.2-3). Ataskaitos fotofiksacijoje bei brėžiniuose pateikiamos tik tos sienelės, kurios nebuvo fiksuotos 2006-2007 metų tyrinėjimų metu, kadangi dauguma perkastų yra susietos sienelėmis bei fiksuotos ankstesnių tyrinėjimų metu.

Perkasa Nr. 16 (tęsiant numeraciją nuo 2007 metų tyrinėjimų) (Brėž. Nr.1, foto Nr. 1-2)

Perkasa užmatuota į PR nuo perkastos Nr.14 (2007 metų tyrinėjimai) siejant jas PR ir ŠV sienelėmis, ir aprėpiant R piliakalnio dalyje suformuotus apkasus, išilgai nuarto pylimo (Planas Nr. 2). Jos dydis 4x4,5 m. Perkasa ilgąja kraštine orientuota ŠV-PR kryptimi (343°-163°). Perkasa padalinta į 1m² dydžio kvadratus, kas metrą Š-P kryptimi sužymint raidėmis – A-E, V-R kryptimi – skaičiais – 1-4.

Po 11-22 cm storio velėna visoje perkasoje atidengtas 50-60 cm pilkos žemės sluoksnis. Kv. C-E 1-4 po pilkos žemės sluoksniu atidengtas 8-15 cm storio rudos žemės su moliu sluoksnis, po kuriuo - 5-7 cm storio šviesaus priemolio sluoksnelis. Giliau 75-100 cm gylyje visame plote pasiektas molio įžemis. Archeologinių radinių perkasoje nebuvo aptikta.

Įžemyje fiksuota:

Apkaso vieta: kv. A-C-1-4 atidengtas pilkos žemės griovelio kontūras, kurio plotis perkasoje - 100-140 cm. Šis griovelis - buvusio apkaso vieta. Griovelio pjūvis fiksuotas ŠV sienelės pjūvyje (brėž. Nr. 1). Apkaso pjūvis- pusapvalio formos, jo gylis- 50 cm, užpildytas pilka žeme.

ŠV sienelė:

11-22 cm – velėna; 40-120 cm storio pilkos žemės sluoksnis (kv. A - 90 cm storio, kv. B-C - apkaso griovio pjūvis, storis - 120 cm, kv. D-E – 40 cm); kv. D-E- 15 cm storio rudos žemės su moliu sluoksnis; kv. D-E -5-7 cm storio šviesaus priemolio sluoksnis; giliau – rudo molio įžemis.

ŠR sienelė:

10-14 cm - velėna; 53-62 cm storio pilkos žemės sluoksnis; 63-76 cm gylyje- molio įžemis.

Perkasa Nr. 17 (Brėž. Nr.2, foto Nr. 3-9)

Perkasa užmatuota į PP nuo perkasų Nr.15-16 (2007-2008 metų tyrinėjimai) siejant jas ŠV ir PR sienelėmis, ir aprėpiant R piliakalnio dalyje suformuotus apkasus (Planas Nr.2). Jos dydis 5x9,5 m. Perkasa ilgąja kraštine orientuota ŠV-PR kryptimi (343°-163°). Perkasa padalinta į 1m² dydžio kvadratus, kas metraž Š-P kryptimi sužymint raidėmis – A-E, V-R kryptimi – skaičiais – 1-10.

Perkasos paviršius nelygus. Nuo aukščiausio taško kv. 4-5, perkasa R ir V kryptimis nuolaidėja per 80-100 cm. Šioje vietoje suformuotas kalnelis, greičiausiai kasant apkasus.

Nuėmus 4-30 cm storio velėną (velėna storičiausia minėtame perkasoje aukščiausioje taške), kv. 1-3 velėna nesusiformavusi, kadangi čia buvo įrengtas kelias, atidengtas 6-17 cm storio rudos žemės su moliu sluoksnis (kv. 5-8). Giliau - pilkos žemės sluoksnis, kurio storis perkasoje svyruoja nuo 20 cm iki 45 cm. 17-70 cm gylyje pasiektas rudo molio įžemis. Povelėniniame ir pilkos žemės sluoksniuose surinktos 5 keramikos šukės lygiu (lipdytinės ir žiostos) ir grublėtu paviršiumi (lentelė Nr.1, inv.Nr. 431-435).

Įžemyje atidengti:

Ankstyvasis griovys (galas) (foto Nr. 3) - kv. 1-E-D. Perkasoje griovys - nupjauto ovalo formos, jo ilgis - 100 cm, plotis- 180 cm. Atidengto griovio viršuje – smulkių akmenų eilė, akmenų vidutinis dydis- 12x14x10 cm. Tyrimų metu buvo padarytas

išilginis griovio pjūvis-a-a1 (brėž.Nr. 2, foto Nr. 7). Pjūvyje griovys- ovalo formos, užpildytas juoda žeme, maišyta su moliu. Griovio gylis - 35 cm.

Objektas XVI (griovelis) (foto Nr. 8). Kv. E1-8 atidengta pilkos žemės 6,8 m ilgio ir 30 cm pločio pilka žeme užpildyto griovelio vieta. Griovelis negilus - 4-5 cm.

Objektas XVII (duobė) (foto Nr.9), kv.A-B-4-5. Duobė stačiakampio formos, jos ilgis - 150 cm, plotis - 100 cm. Duobės pjūvis - b-b1 (brėž.Nr.2) pusapvalės formos, duobės gylis - 55 cm, ji užpildyta pilka žeme. Spėjama, kad tai labai vėlyvas perkasimas, tikėtina, datuojamas apkasų įrengimo laikotarpiu.

Apkaso vieta – A-E-9-10, kuri tęsiasi palei visą piliakalnio aikštelės R kraštą. Griovio gylis - 55cm, jis užpildytas pilka žeme. Pjūvis fiksuotas perkastos PR sienelėje.

PR sienelė:

Kv. 1-3- velėna nesusiformavusi, kv. 4-10 - 4-30 cm –velėna; kv. 5-8 - ruda žemė su moliu; kv. 1-8 - 20-45 cm- pilka žemė; kv. 9-10- apkaso griovio pjūvis. 17-70 cm gylyje - rudo molio įžemis.

Perkasa Nr. 18 (Brėž. Nr. 3, foto Nr. 10-12)

Perkasa užmatuota į PR nuo perkastos Nr. 17 siejant jas ŠV ir PR sienelėmis. Jos dydis 4x9 m. Perkasa ilgąja kraštine orientuota ŠV-PR kryptimi (343°-163°). Perkasa padalinta į 1m² dydžio kvadratus, kas metra Š-P kryptimi sužymint raidėmis – A-D, V-R kryptimi – skaičiais – 1-9. Perkasa nuo aukščiausio taško kv. D-6-7 R ir V kryptimi žemėja per 85-100 cm. Šioje vietoje suformuotas kalnelis, greičiausiai kasant apkasus.

Po 8-15 cm storio velėna, perkasoje atidengtas pilkos žemės sluoksnis, kurio storis siekia 60-100 cm. Giliau (60-200 cm) - rudo molio įžemis.

Įžemyje atidengta:

Vėlyvojo griovio vieta - kv. D-C-1-9 (foto Nr. 10). Griovio plotis perkasoje siekia 90-200 cm. Griovio gylis- 180-200 cm. Griovio pjūvis fiksuotas PR ir ŠR sienelėse.

PR sienelė:

9-12 cm storio – velėna; 50-170 cm storio - pilka žemė, kv. 7-4 - vertikalus rudos žemės tarpfluoksnis (intarpas), kurio plotis (max) -180 cm; kv. 6-9 - 11-65 cm storio-pilka žemė maišyta su moliu; 60-200 cm gylyje - rudo molio įžemis.

ŠR sienelė:

8-9 cm storio - velėna; 77-94 cm storio - pilka žemė; kv. B-D- 47-67 cm storio-pilka žemė maišyta su moliu (griovio apačia); 100-150 cm gylyje – rudo molio įžemis.

Perkasa Nr. 19 (Brėž. Nr. 4, foto Nr. 14)

Perkasa užmatuota į PR nuo perkastos Nr. 18 siejant jas ŠV ir PR sienelėmis. Jos dydis 4 x 9 m. Perkasa ilgąja kraštine orientuota ŠV-PR kryptimi (343°-163°). Perkasa padalinta į 1 m² dydžio kvadratus, kas metrą Š-P kryptimi sužymint raidėmis – A-D, V-R kryptimi – skaičiais – 1-9.

Perkasa nuo aukščiausio taško kv. D-6-7 R ir V kryptimi žemėja per 75-80 cm. Šioje vietoje suformuotas kalnelis, greičiausiai kasant apkasus.

Po 7-25 cm storio velėna, perkastos R dalyje atidengtas 35-40 cm storio rudos žemės sluoksnis, likusioje perkastos dalyje - pilkos žemės sluoksnis. Po rudos žemės sluoksniu atidengtas pilkos žemės sluoksnis, kurio storis perkasoje siekė 75-190 cm. Perkasoje Nr.19 - visame jos plote fiksuotas vėlyvasis griovys. 75 cm gylyje atidengti keli vėlyvi perkasimai, tikėtina įrengti II Pasaulinio karo metais, vienalaikiai su apkasais. Kv. A-D-1-4 atidengtas stačiakampio formos perkasimas, kurio plotis perkasoje- 340 cm, ilgis- 340 cm. Perkasimas užpildytas juoda žeme maišyta su moliu, jame surasta daug šiuolaikinių metalinių šiukšlių, medienos atplaišų. Perkasimo gylis- 45 cm. Kv.A-6-9 atidengtas dar vienas stačiakampio formos perkasimas, kurio ilgis perkasoje- 360 cm, plotis - 60 cm. Perkasimas analogiškas aukščiau aptartajam- jis užpildytas juoda žeme maišyta su moliu, jame rasta XX a. šiukšlių, vinių. Kv. D-C-6-7 fiksuota spėjama laužavietė, netaisyklingo ovalo formos, jos skersmuo - 120 cm. Laužavietės gylis- 25 cm, ji užpildyta juoda žeme su angliukais. Laužavietės vietoje surinkta XX a. šiukšlių, metalinių atliekų, vinių. Šių vėlyvų perkasimų pjūviai nebuvo daryti.

Nukasus pilkos žemės sluoksnį su perkasimais, giliau, prieš įžemį, R perkasos dalyje, atidengtas 6-8 cm storio juodos žemės sluoksnis (griovio apačia). Įžemis – rudas molis- pasiektas 140-200 cm gylyje.

75 cm gylyje, kv. C8, buvo surastas akmeninis trintuvas (inv.Nr. 430, foto Nr. 44). 150 cm gylyje, griovyje surastos 2 lipdytos keramikos šukės lygiu paviršiumi (lentelė Nr.1, inv.Nr. 440-441), taip pat metalo lydymo atliekos (706 g) (neinventorinta).

PR sienelė:

8-23 cm storio - velėna; kv. 8-9 - 13-38 cm storio- ruda žemė; 83-190 cm storio- pilka žemė; kv. 8-9- 67cm storio- juoda žemė; 110-210 cm gylyje - rudo molio įžemis.

ŠR sienelė:

7-8 cm storio - velėna; 34 cm storio- ruda žemė; 90-97 cm storio- pilka žemė; 8-10 cm storio – juoda žemė; 130-145 cm gylyje - rudo molio įžemis.

Perkasa Nr. 20 (Brėž. Nr.5, foto Nr. 15-17)

Perkasa užmatuota į PR nuo perkasos Nr.12, išilgai vėlyvojo griovio (2007 metų tyrimai) siejant jas ŠV ir PR sienelėmis. Jos dydis 4,5x7 m. Perkasa trumpąja kraštine orientuota ŠV-PR kryptimi (343°-163°). Perkasa padalinta į 1m² dydžio kvadratus, kas metrą Š-P kryptimi sužymint raidėmis – A-G, V-R kryptimi – skaičiais – 1-5.

Po 7-8 cm storio velėna atidengtas 80 cm storio pilkos žemės sluoksnis. Po juo- 88 cm gylyje atidengtas rudo molio įžemis.

Įžemyje atidengtas:

Vėlyvojo griovio kontūras, kv. B-G-1-5. Griovio plotis (max)- 530 cm. Griovys užpildytas juoda žeme. Griovio gylis - 250 cm.

Griovyje, 170 cm gylyje, surasta 11 apžiestos keramikos šukių lygiu paviršiumi (inv. Nr. 442-448) bei 5270 g metalo lydymo atliekų (neinventorinta).

PR sienelė:

6-10 cm storio - velėna; 85-88 cm storio- pilka žemė; 91-98 cm gylyje- rudo molio įžemis.

Perkasa Nr. 21 (Brėž. Nr.6, foto Nr. 18-20)

Perkasa užmatuota į PR nuo perkamos Nr. 8, išilgai vėlyvojo griovio (2007 metų tyrimai), 5 m nuo jos. Jos dydis 6x7,5 m. Perkasa trumpąja kraštine orientuota ŠV-PR kryptimi (343°-163°). Perkasa padalinta į 1m² dydžio kvadratus, kas metrą Š-P kryptimi sužymint raidėmis – A-F, V-R kryptimi – skaičiais – 1-8.

Po 6-9 cm storio velėnos sluoksniu, atidengtas 75-85 cm storio pilkos žemės sluoksnis. Po juo- 81-94 cm gylyje pasiektas rudo molio įžemis. Pilkos žemės sluoksnyje 40-45 cm gylyje surastos 6 apžiestos lygiu paviršiumi keramikos šukės (lentelė Nr. 1, inv.Nr. 449-454) bei 326 g metalo lydymo atliekų (neinventorinta).

Įžemyje atidengtas:

Vėlyvojo griovio kontūras, kv. A-F-1-8. Griovio plotis (max) - 560 cm. Griovys užpildytas pilka žeme, virš įžemio griovyje - juoda žeme (78 cm storio). Juodos žemės sluoksnyje, 160 cm gylyje, išilgai griovio (Kv. C-2-4) atidengtas 25 cm pločio gėlujų vandenų kriauklių nuolaužų sluoksnis, jo storis - 15 cm (foto Nr. 19). Griovio gylis - 200 cm. Griovyje surasta 31 keramikos šukė 150-180 cm gylyje (lentelė Nr.1, inv.Nr.455-466). Keramikos lipdytinė, lygiu ir grublėtu paviršiumi. Griovyje surasta ir 5704 g metalo lydymo atliekų (neinventorinta).

PR sienelė:

6 cm storio - velėna; 80-84 cm storio- pilka žemė; 86-90 cm gylyje - rudo molio įžemis.

ŠV sienelė:

8-11 cm storio - velėna; 55-110 cm storio - pilka žemė; 25-80 cm storio - juoda žemė; 65-200 cm gylyje - rudo molio įžemis.

Perkasa Nr. 22 (Brėž. Nr.7, foto Nr. 21-23)

Perkasa užmatuota į PV nuo perkamos Nr.21, išilgai vėlyvojo griovio (2007 metų tyrimai). Jos dydis 6x9,5 m. Perkasa trumpąja kraštine orientuota ŠV-PR kryptimi (343°-

163°). Perkasa padalinta į 1 m² dydžio kvadratus, kas metrą Š-P kryptimi sužymint raidėmis – A-K, V-R kryptimi – skaičiais – 1-6.

Po 9-17 cm storio velėna, atidengtas pilkos žemės sluoksnis, kurio storis siekė nuo 60 iki 105 cm. Giliau - 69-92 cm gylyje pasiektas rudo molio įžemis. Pilkos žemės sluoksnyje, 20-40 cm gylyje, surastos ir inventorizuotos 2 apžiestos keramikos šukės lygiu paviršiumi (lentelė Nr.1, inv. Nr. 467-468).

Įžemyje atidengtas:

Vėlyvojo griovio kontūras, kv. A-K-1-6. Griovio plotis (max)- 670 cm. Griovys užpildytas pilka, juoda žeme maišyta su smėliu ir moliu. Griovio gylis- 230 cm. Griovio pjūvis fiksuotas perkamos PV sienelėje. Griovyje surinkta 3138 g metalo lydymo atliekų bei 109 g molio tinko. Kv. E4, 80 cm gylyje surastas akmeninis galastuvas (inv.Nr. 429, foto Nr.44).

Kv. F-K-1 atidengtas neaiškios paskirties griovelis. Jo ilgis perkasoje- 490 cm, plotis- 54-95 cm. Griovelio gylis - 45 cm, jis užpildytas pilka žeme, be radinių.

PR sienelė:

7-13 cm storio – velėna; 75 cm storio- pilka žemė, kv. 1- griovelio pjūvis užpildytas pilka žeme; 87-130 cm gylyje - rudo molio įžemis.

ŠV sienelė:

7-16 cm storio- velėna; 54-67 cm storio- pilka žemė; 75 cm gylyje- rudo molio įžemis.

PV sienelė:

14-22 cm storio- velėna; 120-130 cm storio - pilka žemė; kv. A-E- 40-50 cm storio - juoda žemė; kv. B-E- 19-25 cm storio- juoda žemė maišyta su smėliu; kv. B-D- 12-28 cm storio - juoda žemė maišyta su moliu; 100-210 cm gylyje - rudo molio įžemis.

Perkasa Nr. 23 (Brėž. Nr. 8, foto Nr. 24-25)

Perkasa užmatuota į V nuo perkamos Nr. 22, išilgai vėlyvojo griovio, siekiant surasti griovio pabaigą. Perkasa Nr. 23 užmatuota lygiagrečiai perkasai Nr. 22. Jos dydis 3x4,5 m. Perkasa trumpąja kraštine orientuota ŠV-PR kryptimi (343°-163°). Perkasa

padalinta į 1m² dydžio kvadratus, kas metrą Š-P kryptimi sužymint raidėmis – A-E, V-R kryptimi – skaičiais – 1-3.

Perkasos paviršius nelygus, R-V kryptimi žemėja nuo aukščiausio taško kv. A-E-2 per 55-72 cm. V perkasoje dalis yra piliakalnio šlaite.

Po 5-7 cm storio velėna atidengtas 25-75 cm storio pilkos žemės sluoksnis. Po juo- rudo molio įžemis (30-83 cm gylyje).

Įžemyje atidengtas:

Vėlyvojo griovio kontūras (galas), kv. A-E-3. Griovio plotis- 430 cm, ilgis perkasoje (max) - 67 cm. Griovys užpildytas tamsiai pilka žeme, griovio gylis- 60-70 cm.

Tiriant vėlyvojo griovio pabaigą perkasoje Nr. 23, laikantis jau 3 metų tyrinėjimų tradicijų, buvo aptikta dar viena aviacinė mina. Ji buvo susprogdinta baigus tirti perkasą, pačiame piliakalnio griovyje, kadangi sprogmens gabenimas nebuvo įmanomas (foto Nr. 26).

Tyrimų metu V piliakalnio dalyje buvo aptikta aiški griovio pabaiga, spėjama, kad į V nuo griovio pabaigos buvo įrengtas apie 1 m pločio įėjimas į piliakalnį.

PV sienelė:

4-6 cm storio- velėna; 21-29 cm storio- pilka žemė; 25-35 cm gylyje - rudo molio įžemis.

ŠV sienelė:

5-6 cm storio velėna; 30-75 cm storio- pilka žemė; 35-82cm gylyje- rudo molio įžemis.

Pabaigus archeologinius tyrinėjimus, pagal archeologinius duomenis (planas Nr.3), buvo atkurtas piliakalnio pylimas bei vėlyvasis griovys (foto Nr. 27-28; 41-42). Perkasos Nr. 19 ir 21 nepilnai apėmė griovį (planas Nr. 3), perkasų išplėtimai nebuvo daryti, tačiau likęs griovio plotis- 20-40 cm buvo ištirti pabaigus perkasų tyrimus.

PILAITĖS PILIAKALNIS

Pilaitės piliakalnyje archeologiniai tyrimai buvo atlikti palei piliakalnio ŠR pakraštį. Šioje vietoje yra numatomi piliakalnio šlaito planiravimo darbai, todėl ištirta 2,5 m pločio juosta palei aikštelės pakraštį (planas Nr.4).

Perkasa Nr. 1 (Brėž. Nr. 9, foto Nr. 29-37)

Perkasa Nr. 1 užmatuota ŠR piliakalnio aikštelės pakraštyje, apimant visą aikštelės plotį šioje vietoje, palei susiformavusią šlaito eroziją (planas Nr. 4). Perkasa užmatuota palei šlaito eroziją, todėl yra netaisyklingos formos- dalis perkastos yra pasukta buku kampu į ŠV. Perkastos dydis - 2,5x 13 m. Perkasa padalinta į 1m² dydžio kvadratus, kas metrą Š-P kryptimi sužymint raidėmis – A-D, V-R kryptimi – skaičiais – 1-13.

Velėna perkasoje nebuvo susiformavusi, iš karto po 5-25 cm tamsia pilka žeme, buvo atidengtas šviesios pilkos žemės sluoksnis, kurio storis siekė nuo 7 iki 55cm. Įžemis –molis- pasiektas 25-64 cm gylyje. Viršutiniame tamsiai pilkos žemės sluoksnyje buvo surasta 21 apžiestos ir lipdytos keramikos šukė lygiu paviršiumi (lentelė Nr.2, inv.Nr. 1-21). Pilkos žemės sluoksnyje surastos 26 žiestos ir apžiestos keramikos šukės lygiu paviršiumi (lentelė Nr.2, inv. Nr. 22- 35) bei metalo lydymo atliekos (573 g).

ŠR sienelė:

4-26 cm storio- tamsiai pilka žemė; kv. 2-13 – 9-55 cm storio-pilka žemė; 14-59 cm gylyje - molio įžemis.

PV sienelė:

5-15 cm storio - tamsiai pilka žemė; 20-48 cm storio- pilka žemė; 40-65cm gylyje- molio įžemis.

ŠV sienelė:

23-24 cm – tamsiai pilka žemė; 25 cm gylyje- molio įžemis.

PR sienelė:

5-11 cm storio - tamsiai pilka žemė; 52-54 cm storio- pilka žemė; 58-64 cm gylyje- molio įžemis.

Pabaigus tirti, perkasa buvo užkasta (foto Nr. 40)

Šurfas Nr.1 (foto Nr. 38-39)

Šurfas Nr.1 buvo užmatuotas piliakalnio ŠR šlaite, 5 m į ŠR nuo perkastos Nr.1 ŠR kampo. Orientuotas pagal pasaulio šalis. Šurfas 1x1 m dydžio. Šurfe atidengtas 20 cm storio tamsiai pilkos žemės sluoksnis, po kuriuo tęsėsi šviesėjanti pilka žemė. Šurfe įžemis pasiektas 20-55 cm gylyje. Archeologinių radinių ar kultūrinio sluoksnio šurfe nebuvo aptikta.

IŠVADOS

2008 metais Sudargo, Burgaičių piliakalnyje buvo pabaigti piliakalnio griovio ir pylimo tyrinėjimai, pradėti 2006 metais. 2008 m. ištirti dar 8 plotai, kurių bendras plotas – 236 m². Piliakalnio griovyje surastas nedidelis kiekis lipdytinės keramikos lygiu, grublėtu paviršiumi bei gyvulių kaulų. Taip pat surinkta daugiau nei 15 kg šlako, geležies lydymo atliekų. 2008 metais tirti plotai ir juose rasta archeologinė informacija nepakeitė ankščiau pateikto gynybinių piliakalnio įtvirtinimų apibūdinimo bei interpretavimo Vėlyvojo griovio plotis siekia 5-6,4 m, gylis- 1,4-2,1 m. Griovys lenktas nuo aukštumos pusės. Piliakalnio pylimas- puslankio (pasagos) formos. Piliakalnio V dalyje 2008 m. ištirtame plote griovys užsibaigia, todėl tarp šlaito ir griovio buvo nustatyta senojo įvažiavimo į piliakalnį vieta.

Remiantis archeologinių tyrimų duomenimis, Sudargo Burgaičių piliakalnyje buvo restauruotas piliakalnio pylimas bei vėlyvasis griovys.

2008 metais Pilaitės piliakalnyje atlikti archeologiniai tyrimai palei piliakalnio ŠR pakraštį. Šioje vietoje yra numatomi piliakalnio šlaito planiravimo darbai, todėl ištirta 2,5 m pločio ir 13 m ilgio juosta. Perkasoje įžemis pasiektas vos 25-64 cm gylyje. Intensyvaus kultūrinio sluoksnio nebuvo aptikta, tačiau surasta keliasdešimt buitinės keramikos šukių: lipdytinės lygiu nei grublėtu paviršiumi bei žiestos keramikos. Tyrimų metu iškastas ir 1x1 m dydžio šurfas Š piliakalnio šlaite esančios nuošliaužos R dalyje, tačiau kultūrinio sluoksnio ar archeologinių radinių nebuvo surasta. Iš viso piliakalnyje ištirtas 33,5 m² dydžio plotas. Remiantis 2008 metų tyrinėjimais Sudargo, Burgaičių II (vad. Pilaitėje) piliakalnyje, galima teigti, jog 1970 m. archeologinių tyrimų metu nustatyto datavimo keisti netikslinga, piliakalnis buvo naudojamas ilgą laikotarpį –VIII-XIV a.

Vykdamas žemės judinimo darbus netirtose teritorijose, būtini archeologiniai tyrimai abejuose tyrinėtuose piliakalniuose.

Archeologė

Elena Pranckėnaitė

RADINIŲ SĄRAŠAS*

1. Inv. Nr. 429. P. 22, kv. E-4, g. 80 cm. Galastuvas, akmeninis. Stačiakampio formos, ilgis- 11,5 cm, plotis- 7,4 cm, storis- 3 cm. (foto Nr.44)

2. Inv. Nr.430. P. 19, kv. C8, g. 75 cm. Trintuvas, akmeninis. Skersmuo -7,5 cm. (foto Nr.44)

---

* Numeracija tęstinė nuo 2008 m. tyrinėjimų

RADINIŲ APRAŠYMO LENTELĖSE SUTRUMPINIMAI

Indas:

p – puodas

Indo dalis:

s – sienelė

pk. – pakraštėlis

Formavimo technika:

Ž – žiesta

L-lipdyta

apž - apžiesta

Priemaišos:

gr.g- grūstas granitas

sm – smulkios mineralinės priemaišos

Paviršius:

er – erodavęs

l- lygiu paviršiumi

Priemaišų gausumas:

g- gausu

m – mažai

v – vidutiniškai

Spalva:

j –juoda

r – ruda

p – pilka

balt. – balta

r - ruda

šv. - šviesiai

t –tamsiai

Vieta:

vid – vidus

išor - išorė

BUITINĖ KERAMIKA (numeracija tęsiama nuo 2006 metų tyrinėjimų) (Vorpilio piliakalnis)

Lentelė Nr. 1

Eil. Nr.	Radinių sąrašo Nr.	Perkasa	Kv.	Sluoksnis	Gylis cm	Indo rūšis	Išlikusi dalis	Radinių kiekiš	Formavimo technika	Angos/ dugno skersmuo cm		Profilis	Molis		Spalva			Paviršius		Frag. dydis cm		Frag. storis mm		Pastabos
										Išorinis	Vidinis		Priemaišos	Priemaišų kiekis	Išorės spalva	Vidaus spalva	Masės spalva	Vidinis	Išorinis	Aukštis	Plotis	Min.	Max.	
1	431	17	8A	povelėninis	20	p	s	1	L				gr	g	r	j	p	nelyg/grubl.	l	5,3	5,4	10	11	foto Nr.45
2	432	17	8A	povelėninis	20	p	s	1	L				gr	g	r	j	j	grubl.	l	2,3	3,6	9	10	
3	433	17	4B	pilkos žemės sluoksnis	30	p	s	1	L				gr	g	r	l	l	l?	l	2,3	3	9	10	
4	434	17	4B	pilkos žemės sluoksnis	30	p	s	1	apž.?				sm	g	p	r	p	l	l	3	2,9	9	10	
5	435	17	4B	pilkos žemės sluoksnis	30	p	s	1	Ž			atlenktas į išorę	sm	g	p	p	p	l	l	2,2	3,5	7	8	
6	436	17	1-E-D	griovys	50	p	pk.	3	Ž?			s formos	sm	g	j	r	j	l	l	6,1		7	8	foto Nr.46
7	437	17	1-E-D	griovys	50	p	s	1	L				gr	g	r	r	j	grubl.	l	2,5	2	7	8	
8	438	18	4D	griovys	80	p	s	2	L				gr	g	r	p	p	grubl.	l	4,8	3,9	11	12	
9	439	18	3D	griovys	85	p	s	1	Ž				sm	g	r	p	p	l	l	4,3	3	5	6	
10	440	19	2B	griovys	150	p	pk.	1	L			tiesus	gr	g	j	j	j	l	l	6,4	8,5	14	15	perdeges, foto Nr.46
11	441	19	5C	griovys	150	p	s	1	L				gr	g	r	j	j	er	l	4,7	3,4	10	11	
12	442	20	E3	griovys	60	p	pk.	1	apž.?			s formos	gr	g	r	j	j	l	l	6,5	6,1	9	10	foto Nr.46
13	443	20	C-E-3-4	griovys	170	p	s	3	Ž(apž)				gr	g	r	j	r	l	l		7,9	7	8	foto Nr.47
14	444	20	C-E-3-4	griovys	170	p	dg.	3	Ž(apž)				gr	g	r	j	j	l	l			9	10	foto Nr.47
15	445	20	C-E-3-4	griovys	170	p	s	1	Ž(apž)				gr	g	j	j	j	l	l	4,4	7,4	7	8	foto Nr.45
16	446	20	C-E-3-4	griovys	170	p	s	1	Ž(apž)				gr	g	p	j	j	l	l	6,5	6,7	7	8	foto Nr.45
17	447	20	C-E-3-4	griovys	170	p	s	1	Ž(apž)				gr	g	j	j	j	l	l	2,1	3	7	8	
18	448	20	C-E-3-4	griovys	170	p	s	1	Ž(apž)				gr	g	j	j	j	l	l	2,4	4,8	10	11	
19	449	21	D-G-3	pilkos žemės sluoksnis	40	p	s	1	L				gr	g	p	p	p	grubl.	l	4,6	6,4	9	10	
20	450	21	D-G-3	pilkos žemės sluoksnis	40	p	s	1	L(apž)				gr	g	rausva	j	p	l	l	3,8	4	10	11	
21	451	21	D-G-3	pilkos žemės sluoksnis	45	p	s	1	L(apž)				gr	g	r	j	j	l	l	3,5	4,1	7	8	
22	452	21	D-G-3	pilkos žemės sluoksnis	40	p	s	1	L(apž)				gr	g	r	j	p	grubl.	l	2,6	4,1	10	11	

Eil. Nr.	Radinių sąrašo Nr.	Perkasa	Kv.	Sluoksnis	Cylys cm	Indo rūšis	Išlikusi dalis	Radinių kiekis	Formavimo technika	Angos/ dugno skersmuo cm		Profilis	Molis		Spalva			Paviršius		Frag. dydis cm		Frag. storis mm		Pastabos
										Išorinis	Vidinis		Priemaišos	Priemaišų kiekis	Išorės spalva	Vidaus spalva	Masės spalva	Vidinis	Išorinis	Aukštis	Plotis	Mín.	Max.	
23	453	21	D-G-3	pilkos žemės sluoksnis	40	p	dg.+s	1	L(apž)				gr	g	r	j	j	l	l	3	2,7	7	8	dg.storis- 4mm
24	454	21	D-G-3	pilkos žemės sluoksnis	40	p	s	1	Ž				sm	g	rausva	rausva	rausva	l	l	2,2	4,4	9	10	
25	455	21	B-E-2-5	griovys	150-170	p	dg.+s	5	L				gr	g	r	r	p	grubl.	l			13	14	dg.storis- 13mm
26	456	21	B-E-2-5	griovys	150-170	p	pk.	1	L		tiesus		gr	g	p	j	j	grubl.	l	4,9	5,7	8	9	pakraštelio briauna puošta duobutėmis, foto Nr.46
27	457	21	B-E-2-5	griovys	150-170	p	s	1	L				gr	g	rausva	j	j	grubl.	l	5,5	5,7	12	13	foto Nr.45
28	458	21	B-E-2-5	griovys	150-170	p	s	1	L				gr	g	r	j	j	er	l	2,7	2,6	er	er	
29	459	21	B-E-2-5	griovys	150-170	p	s	1	L				gr	g	j	j	j	l	l	6,1	3,5	7	8	
30	460	21	B-E-2-5	griovys	150-170	p	s	1	L				gr	g	r	j	j	l	l	4	3,6	10	11	
31	461	21	B-E-2-5	griovys	180	p	dg.+s+p	13	L		tiesus		gr	g	r	j	j	grubl.	l			9	11	dg.storis- 9mm
32	462	21	B-E-2-5	griovys	180	p	s	1	L				gr	g	r	j	j	nelyg/grubl.	l	4,4	5,8	7	8	
33	463	21	B-E-2-5	griovys	180	p	pk.	1	L		s formos		gr	g	r	j	j	l	l	2,9	2,6	9	10	
34	464	21	B-E-2-5	griovys	180	p	s	4	L				gr	g	r	r	p	l	l			5	6	
35	465	21	B-E-2-5	griovys	180	p	s	1	L				gr	g	r	j	j	l	l	5,7	4	5	6	
36	466	21	B-E-2-5	griovys	180	p	pk.	1	L		c formos		gr	g	r	j	j	l	l	8,7	6,9	5	6	puoštas nagų įspaudas, foto Nr.46
37	467	22	E-G-3-4	pilkos žemės sluoksnis	20-40	p	s	1	apž.?				gr	g	r	r	r	grubl.	l	4,1	5,3	8	9	
38	468	22	E-G-3-4	pilkos žemės sluoksnis	20-40	p	s	1	apž.?				gr	g	gelsva	gelsva	p	l	l	5,1	6,9	10	11	foto Nr.45

BUITINĖ KERAMIKA (Pilaitės piliakalnis)

Lentelė Nr. 2

Eil. Nr.	Radinių sąrašo Nr.	Perkasa	Kvadratai	Stuoksnis	Gylis cm	Indo rūšis	Išlikusi dalis	Radinių kiekis	Formavimo technika	Angos/ dugno skersm uo cm		Profilis	Molis		Spalva			Paviršius		Frag. dydis cm		Frag. storis mm		Pastabos
										Išorinis	Vidinis		Priemaišos	Priemaišų kiekis	Išorės spalva	Vidaus spalva	Masės spalva	Vidinis	Išorinis	Aukštis	Plotis	Min.	Max.	
1	1.	1.	1-13	tamsiai pilka žemė	0-5	p	s	1	apž.?				sm	g	r	p	r	l	l	5,5	5,9	9	10	foto Nr.48
2	2.	1.	1-13	tamsiai pilka žemė	0-5	p	s	1	apž.?				sm	g	p	šv.p	p	l	l	4,6	5,1	7	8	
3	3.	1.	1-13	tamsiai pilka žemė	0-5	p	s	1	apž.?				sm	g	r	p	r	l	l	5,1	4,5	9	10	
4	4.	1.	1-13	tamsiai pilka žemė	0-5	p	s	1	apž.?				sm	g	p	r	p	l	l	2,9	3,7	6	7	
5	5.	1.	1-13	tamsiai pilka žemė	0-5	p	s	1	apž.?				sm	g	p	p	p	l	l	2,9	3,6	7	8	
6	6.	1.	1-13	tamsiai pilka žemė	0-5	p	s	1	apž.?				sm	g	p	r	p	l	l	3	3,5	7	8	
7	7.	1.	1-13	tamsiai pilka žemė	0-5	p	s	1	apž.?				sm	g	p	p	p	l	l	3,7	2,7	7	8	
8	8.	1.	1-13	tamsiai pilka žemė	0-5	p	s	1	apž.?				sm	g	r	r	r	l	l	4,2	3,6	6	7	
9	9.	1.	1-13	tamsiai pilka žemė	0-5	p	s	1	apž.?				gr.	g	r	p	p	l	l	4,1	2,7	5	6	
10	10.	1.	1-13	tamsiai pilka žemė	0-5	p	s	1	L				gr.	g	j	j	j	l	l	4,5	5,8	10	11	foto Nr.48
11	11.	1.	1-13	tamsiai pilka žemė	0-5	p	s	1	Ž				sm	g	gels	p	p	l	l	3,8	5,2	12	13	foto Nr.48
12	12.	1.	1-13	tamsiai pilka žemė	0-5	p	s	1	apž.?				gr.	g	r	p	p	l	l	3,7	3,5	7	8	
13	13.	1.	1-13	tamsiai pilka žemė	0-5	p	s	1	L				gr.	g	r	p	p	l	l	2,5	3,6	7	8	
14	14.	1.	1-13	tamsiai pilka žemė	0-5	p	s	1	apž.?				sm	g	p	p	p	l	l	2,4	3,3	7	8	
15	15.	1.	1-13	tamsiai pilka žemė	0-5	p	s	1	L				gr.	g	r	p	p	l	l	3,2	2,5	7	8	
16	16.	1.	1-13	tamsiai pilka žemė	0-5	p	s	1	L				gr.	g	j	j	j	l	l	2,7	3,7	7	8	
17	17.	1.	1-13	tamsiai pilka žemė	0-5	p	s	1	L				sm	g	p	p	p	l	l	3,2	2,5	6	7	
18	18.	1.	1-13	tamsiai pilka žemė	0-5	p	s	1	L				gr.	g	j	j	j	l	l	2,8	2,3	10	11	
19	19.	1.	1-13	tamsiai pilka žemė	0-5	p	pk.	1	Ž			atlenktas į išorę	sm	g	p	p	p	l	l	2,5	4,3	10	11	
20	20.	1.	1-13	tamsiai pilka žemė	0-5	p	s	1	L				gr.	g	r	j	j	l	l	2,3	3	7	8	
21	21.	1.	1-13	tamsiai pilka žemė	0-5	p	s	1	L				gr.	g	p	j	j	l	l	3,1	2,4	7	8	
22	22.	1.	3A	pilkos žemės sluoksnis	10	p	dg.+s	10	Ž		13,5?		sm	g	p	p	p	er	l			er	er	dg.storis- 10mm, foto Nr.48
23	23.	1.	3A	pilkos žemės sluoksnis	10	p	s	1	Ž				sm	g	gels	p	p	l	l	3,5	3,8	8	9	
24	24.	1.	3A	pilkos žemės sluoksnis	10	p	dg.+s	2	Ž				sm	g	r	p	p	l	l	3,4	3,2	15	16	dg.storis- 16mm
25	25.	1.	3A	pilkos žemės sluoksnis	10	p	dg.+s	2	apž.?				gr.	g	rausva	p	p	l	l	2,7	2,9	5	6	
26	26.	1.	3A	pilkos žemės sluoksnis	10	p	dg.+s	1	apž.?				gr.	g	r	p	p	l	l	2,1	2,8	5	6	dg.storis- 7mm

Eil. Nr.	Radinių sąrašo Nr.	Perkasa	Kvadratai	Sluoksnis	Gylis cm	Indo rūšis	Išlikusi dalis	Radinių kiekis	Formavimo technika	Angos/ dugno skersm uo cm		Profilis	Molis		Spalva			Paviršius		Frag. dydis cm		Frag. storis mm		Pastabos
										Išorinis	Vidinis		Priemaišos	Priemaišų kiekis	Išorės spalva	Vidaus spalva	Masės spalva	Vidinis	Išorinis	Aukštis	Plotis	Min.	Max.	
27	27.	1.	3B	pilkos žemės sluoksnis	10	p	s	1	Ž			sm	g	p	p	p	l	l	2,9	3,3	7	8		
28	28.	1.	3B	pilkos žemės sluoksnis	10	p	s	1	Ž			sm	g	r	p	p	l	er.	2,9	4,8	er	er		
29	29.	1.	3B	pilkos žemės sluoksnis	10	p	s	1	Ž			sm	g	p	p	p	l	l	3	3,8	5	6		
30	30.	1.	3B	pilkos žemės sluoksnis	10	p	s	1	Ž			sm	g	r	p	p	l	l	3,9	4,6	6	7		
31	31.	1.	3B	pilkos žemės sluoksnis	10	p	s	1	Ž			sm	g	r	p	p	l	er.	4,1	2,6	er.	er.		
32	32.	1.	3B	pilkos žemės sluoksnis	10	p	s	1	Ž			gr.	g	r	p	p	l	l	5	4,2	5	6		
33	33.	1.	3B	pilkos žemės sluoksnis	10	p	s	1	Ž			sm.	g	gels	p	p	l	brūkš.	5,2	5,3	9	10	foto Nr.48	
34	34.	1.	3B	pilkos žemės sluoksnis	10	p	pk.	1	apž.?		tiesus	gr.	g	šv.r	r	p	l	l	3,6	5,1	5	6	foto Nr.48	
35	35.	1.	7B	pilkos žemės sluoksnis	25	p	pk.	2	Ž		atlenktas į išorę	sm	g	p	p	p	l	l	5,3		9	10	foto Nr.48	

METALO LYDYO ATLIEKOS

Lentelė Nr.3

Vorpilio piliakalnis

Nr.	Perkasa	Kv.	Gylis (cm)	Bendras svoris (g)	Apibūdinimas
1	22		griovys	3138	
2	21		griovys	5704	
3	20		griovys	5270	
4	21		40	326	
5	19		150	86	
6	18		20	38	
7	19		griovys	706	
8	17		duobė b-bl	141	
9	18		griovys	249	

Bendras svoris:15658 g

Pilaitės piliakalnis

Nr.	Perkasa	Kv.	Gylis (cm)	Bendras svoris (g)	Apibūdinimas
1	1	5B	20	573	

Bendras svoris:573 g

MOLIO TINKAS

Lentelė Nr.4

Vorpilio piliakalnis

Nr.	Perkasa	Kv.	Gylis (cm)	Bendras svoris (g)	Apibūdinimas
1	22	5B	30	109	

Sudargo, Burgaičių piliakalnio, vad. Vorpiliu (A1495), Šakių r.

2008 metų archeologiniai tyrinėjimai

TERITORIJOS RIBŲ PLANAS M 1: 10000
 (pagal KPC teritorijos ribų planą)

Lapas	Lapų
1	4

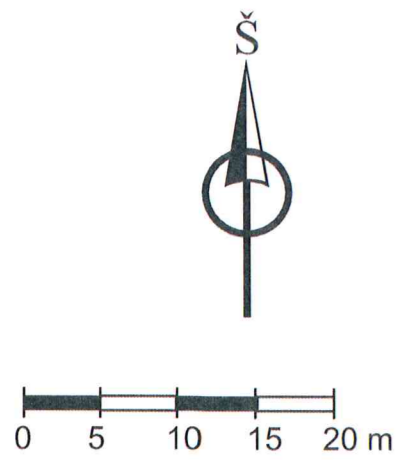
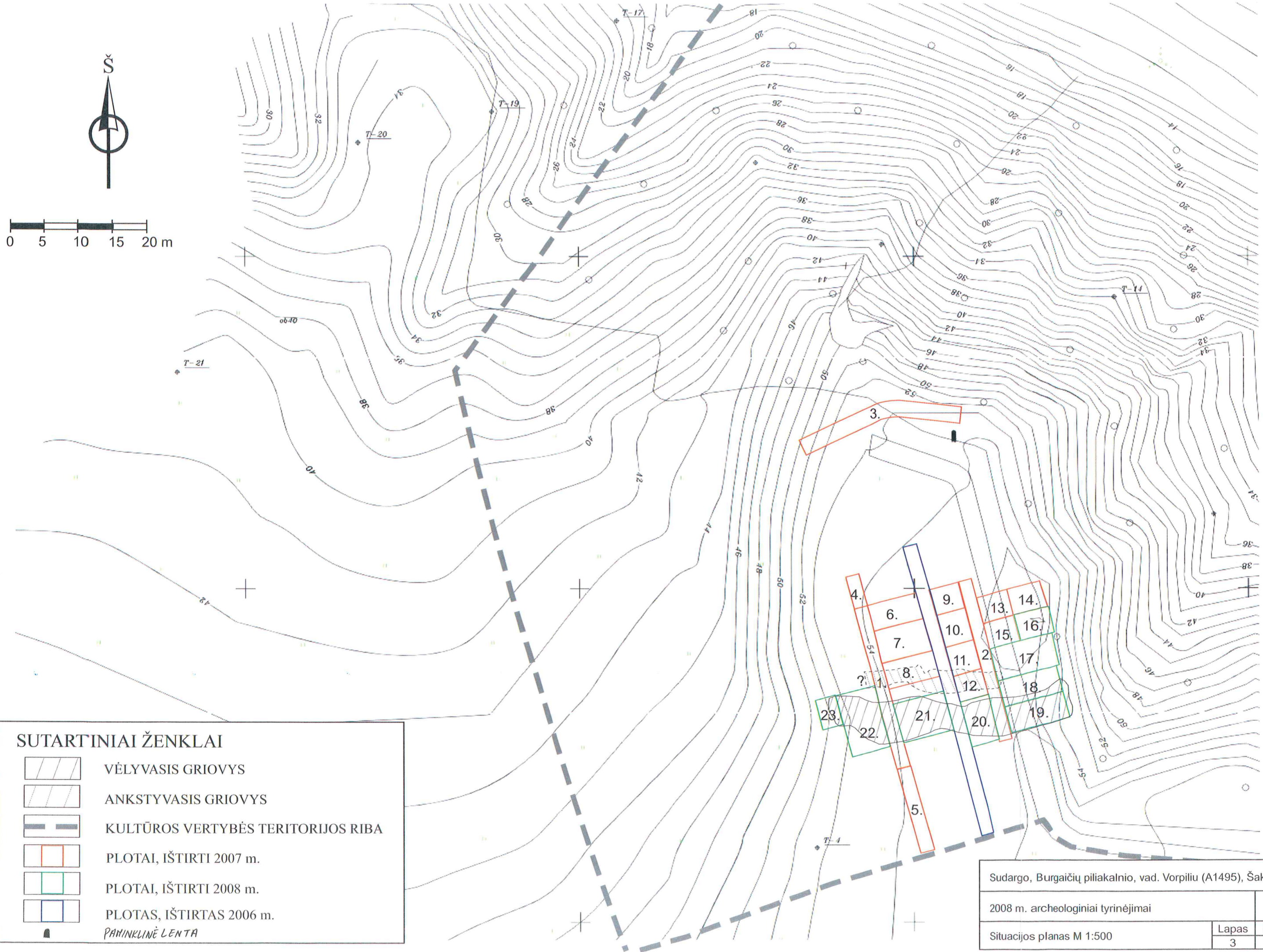

0 5 10 15 20 m

SUTARTINIAI ŽENKLAI

- KULTŪROS VERTYBĖS TERITORIJOS RIBA
- PLOTAI, IŠTIRTI 2007 m.
- PLOTAI, IŠTIRTI 2008 m.
- PLOTAS, IŠTIRTAS 2006 m.

Sudargo, Burgaičių piliakalnio, vad. Vorpiliu (A1495), Šakių r.		
2008 m. archeologiniai tyrinėjimai		
Situacijos planas M 1:500	Lapas 2	Lapų 4

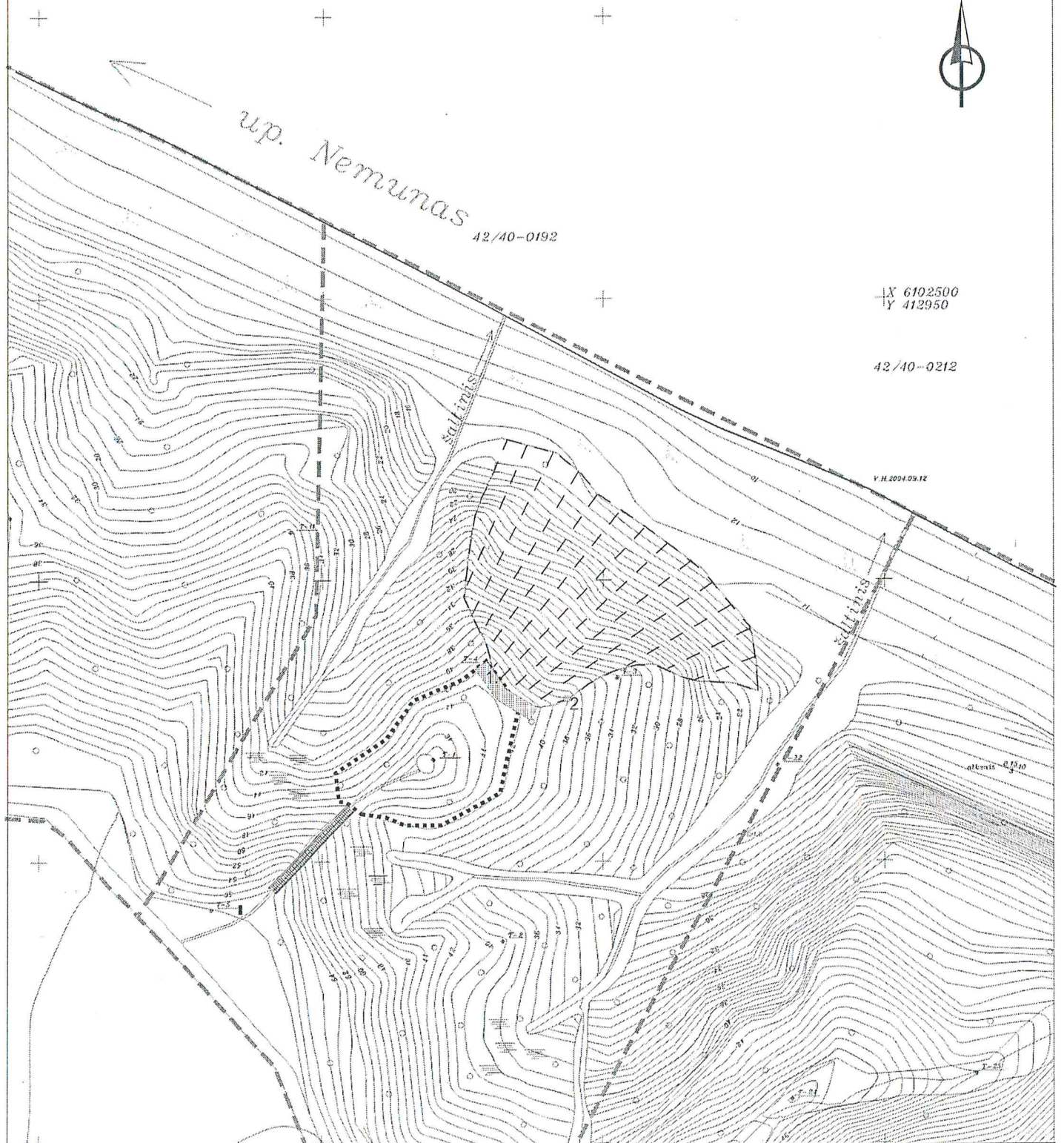

SUTARTINIAI ŽENKLAI

	VĒLYVASIS GRIOVYS
	ANKSTYVASIS GRIOVYS
	KULTŪROS VERTYBĒS TERITORIJOS RIBA
	PLOTAI, IŠTIRTI 2007 m.
	PLOTAI, IŠTIRTI 2008 m.
	PLOTAS, IŠTIRTAS 2006 m.
	PAVINKLINĒ LENTA

Sudargo, Burgaičių piliakalnio, vad. Vorpiliu (A1495), Šakių r.		
2008 m. archeologiniai tyrinėjimai		
Situacijos planas M 1:500	Lapas 3	Lapų 4

BURGAICIAI

42/40-0192

X 6102500
Y 412950

42/40-0212

V.H. 2004.05.12

SUTARTINIAI ŽENKLAI

KULTŪROS VERTYBĖS TERITORIJOS RIBA

2008 m. IŠTIRTI PLOTAI IR JŲ NUMERIAI

SUDARGO BURGAIČIŲ, vad. PILAITE PILIAKALNIS
SUDARGO K., ŠAKIŲ R., MARIJAMPOLĖS APS.

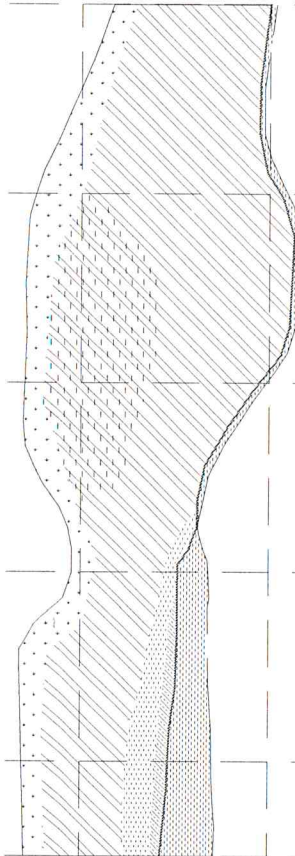
2008 M. ARCHEOLOGINIAI TYRIMAI

SITUACIJOS PLANAS M1:1000

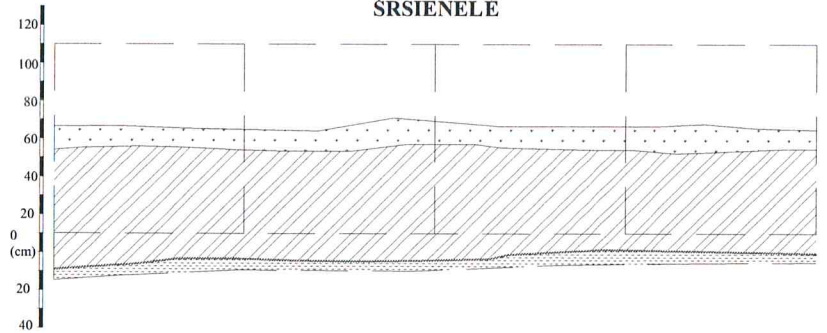
Lapas	Lapų
4	4

ŠV SIENELĖ

ŠRSIENELĖ

1 2 3 4

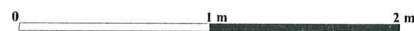
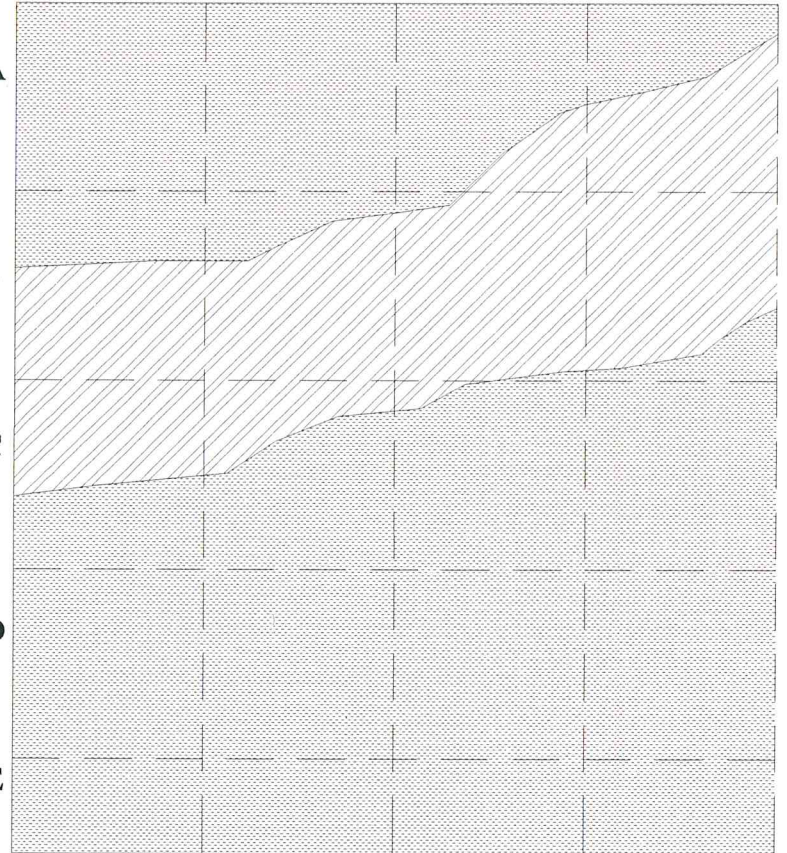
A

B

C

D

E

SUTARTINIAI ŽENKLAI*

	RUDA ŽEMĖ SU MOLIU		VELĖNA		MOLIS		AKMUO
	ANGLYS		JUODA ŽEMĖ		ŽVYRAS		ĮŽEMIS
	KRIAUKLIŲ NUOLAUŽOS		PILKA ŽEMĖ		SMĖLIS		ŠVIESIAI PILKA ŽEMĖ

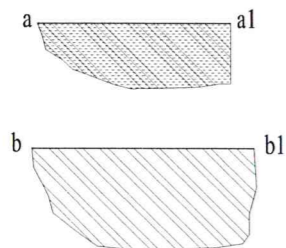
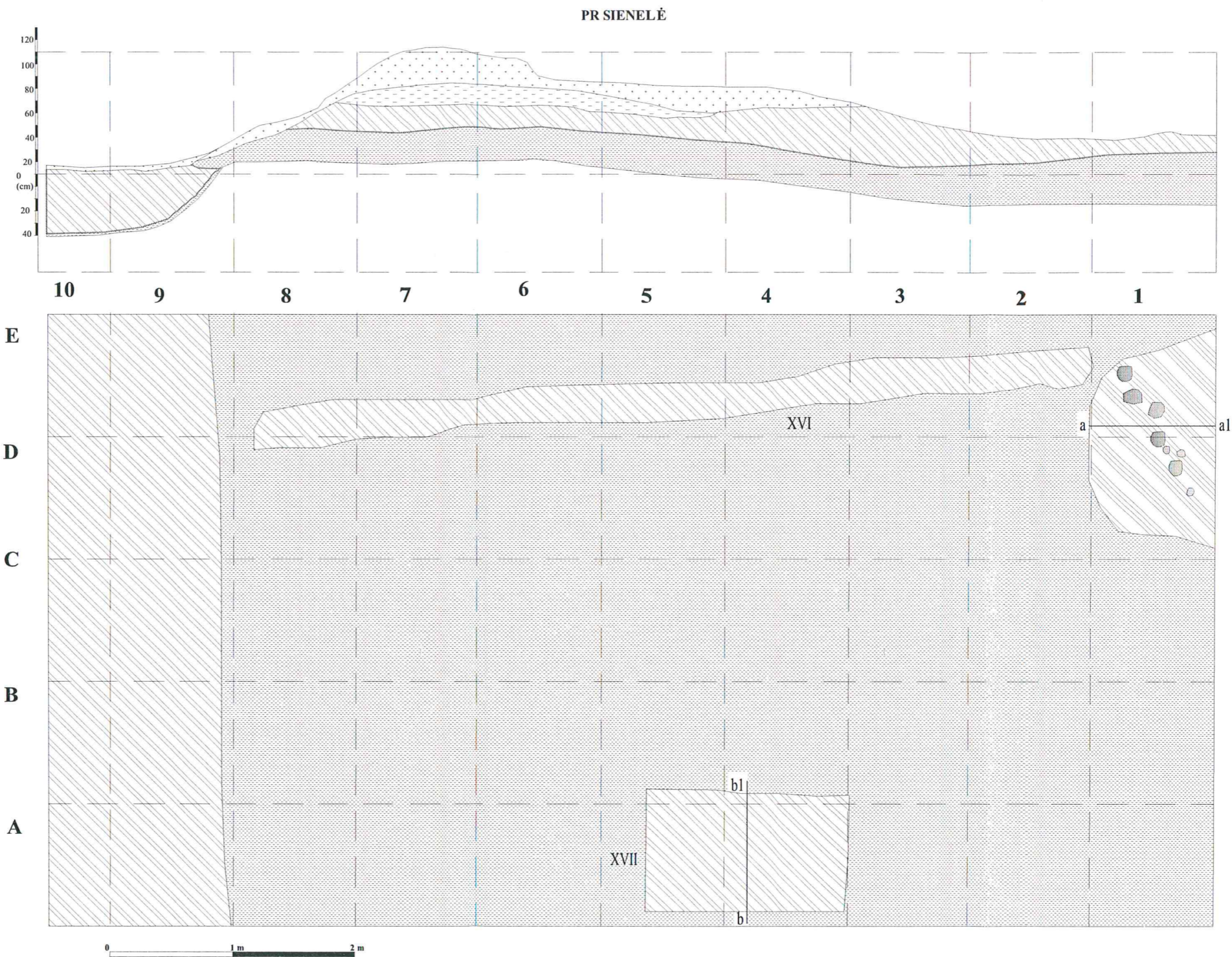
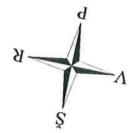
* Sutartiniai ženklai yra derinami tarpusavyje

SUDARGO, BURGAIČIŲ PILIAKALNIO, VAD. VORPILIU (A1495)
Šakių r.

2008 metų archeologiniai tyrinėjimai
Perkasa Nr.16

Perkasų planai, sienelių pjūviai M 1:40

Lapas	Lapų
1	9

SUTARTINIAI ŽENKLAI*

	RUDA ŽEMĖ SU MOLIU		VELĖNA		MOLIS		AKMUO
	ANGLYS		JUODA ŽEMĖ		ŽVYRAS		IŽEMIS
	KRIAUKLIŲ NUOLAUŽOS		PILKA ŽEMĖ		SMĖLIS		ŠVIESIAI PILKA ŽEMĖ

* Sutartiniai ženklai yra derinami tarpusavyje

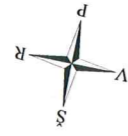
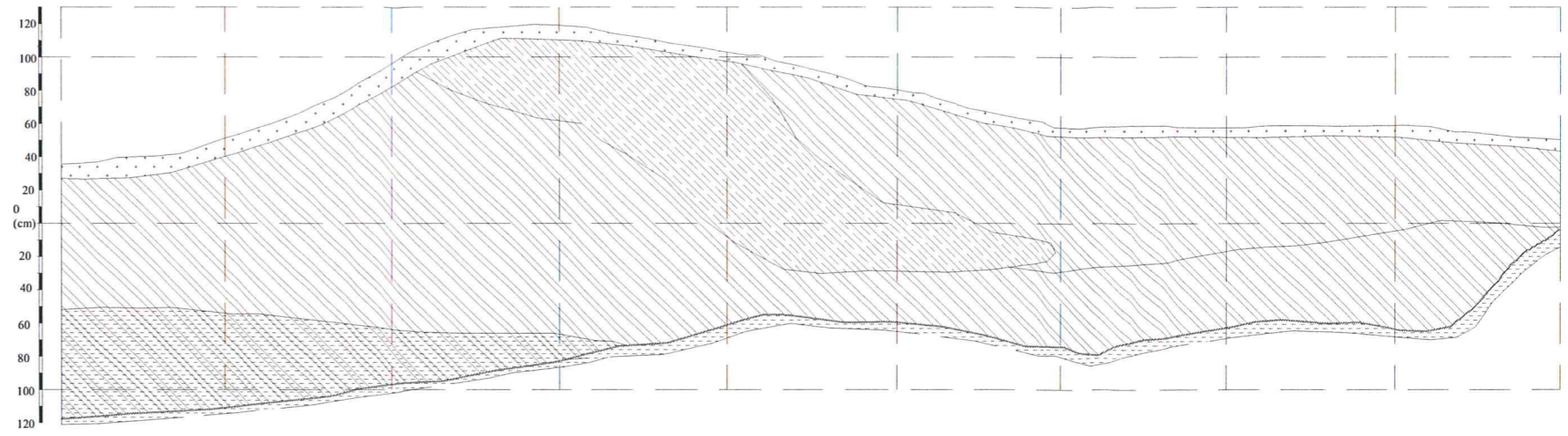
SUDARGO, BURGAIČIŲ PILIAKALNIO, VAD. VORPILIU (A1495)
Šakių r.

2008 metų archeologiniai tyrinėjimai
Perkasa Nr.17

Perkasų planai, sienelių pjūviai M 1:40

Lapas	Lapų
2	9

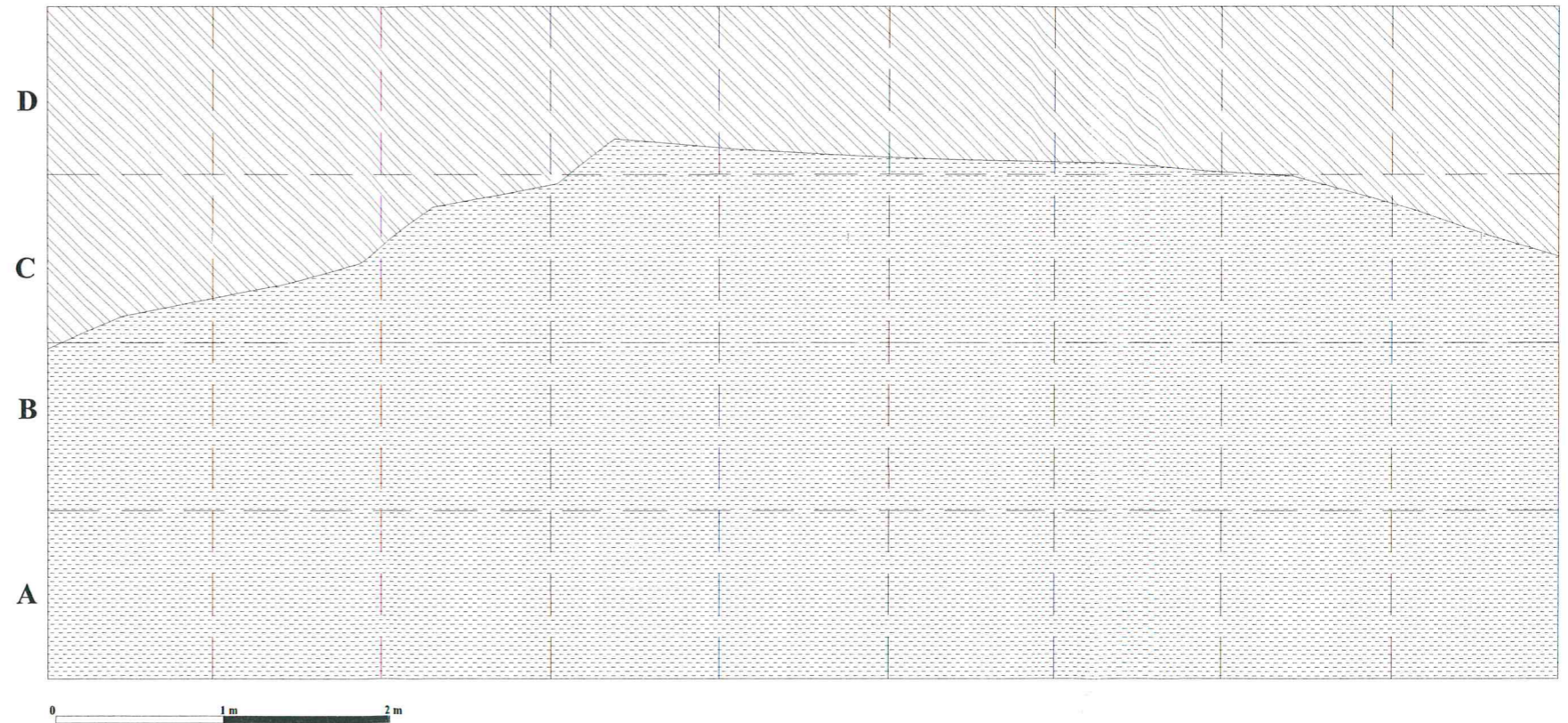
PR SIENELĖ

ŠR SIENELĖ

9 8 7 6 5 4 3 2 1

SUTARTINIAI ŽENKLAI*

	RUDA ŽEMĖ SU MOLIU		VELĖNA		MOLIS		AKMUO
	ANGLYS		JUODA ŽEMĖ		ŽVYRAS		IŽEMIS
	KRIAUKLIŲ NUOLAUŽOS		PILKA ŽEMĖ		SMĖLIS		ŠVIESIAI PILKA ŽEMĖ

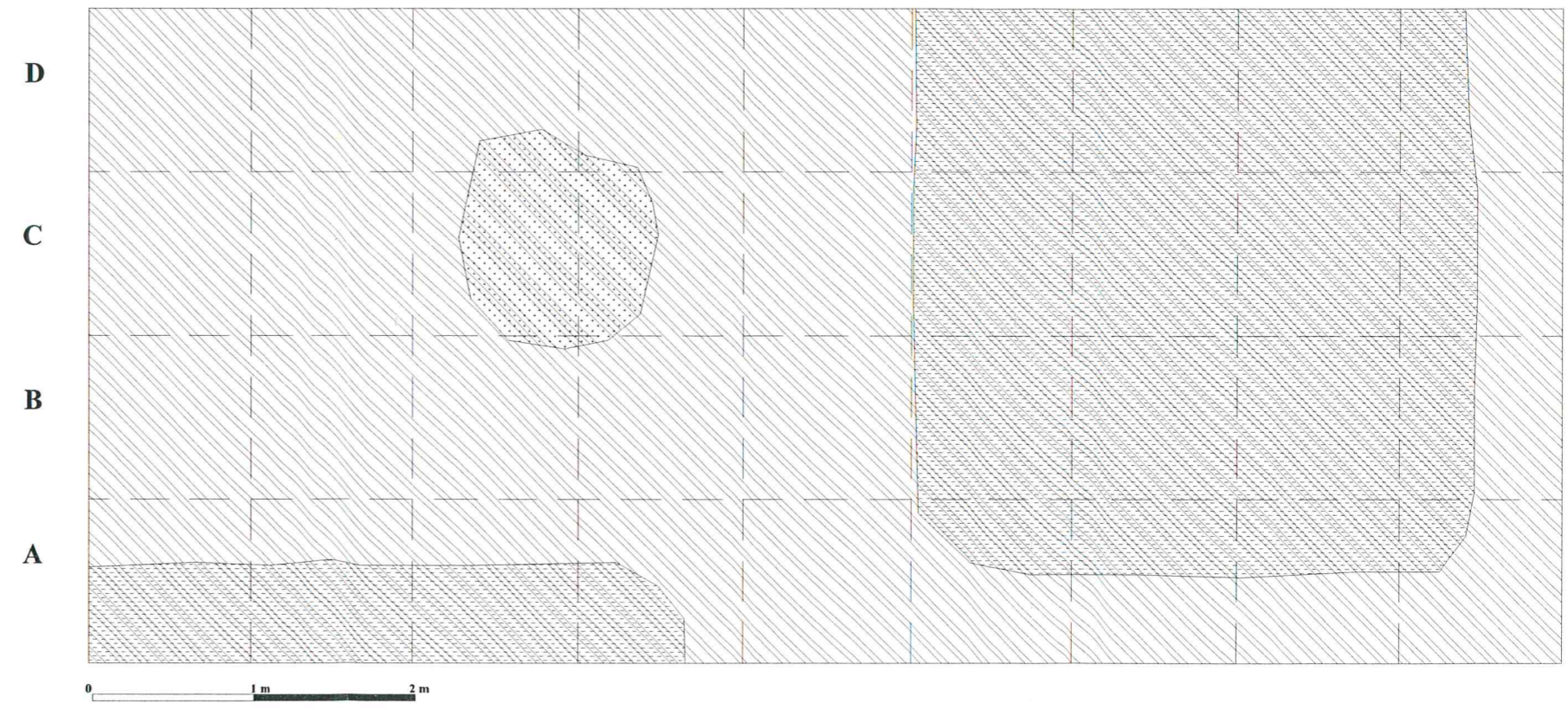
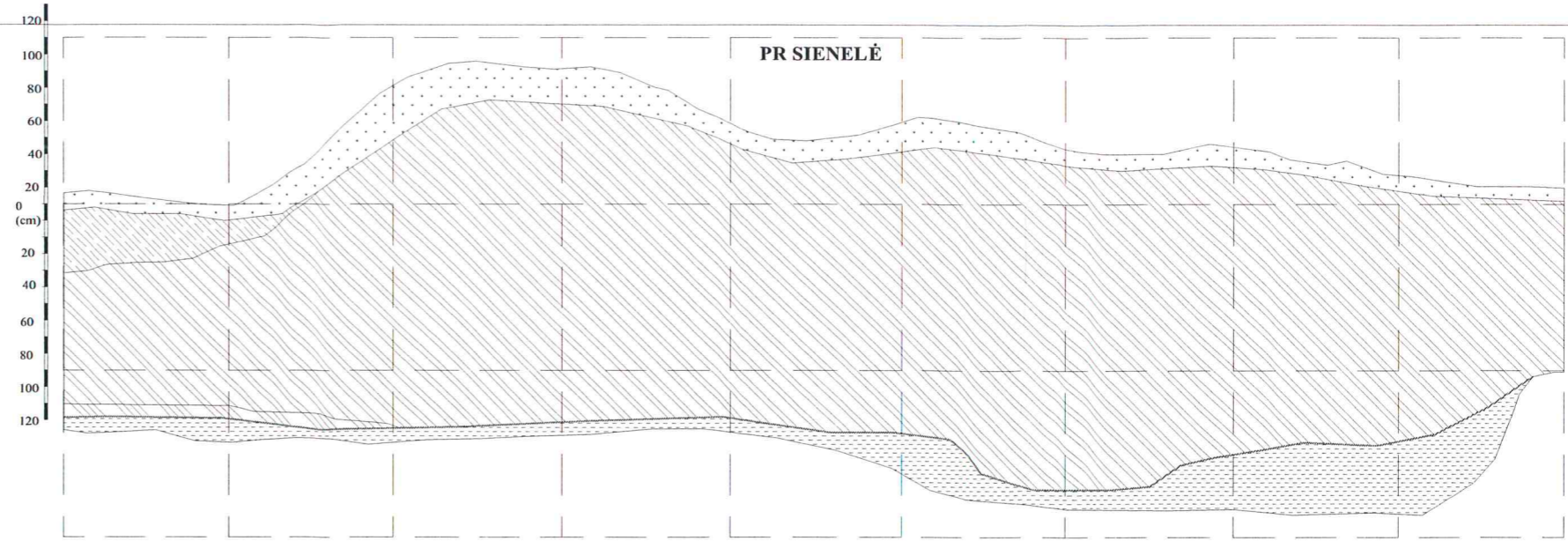
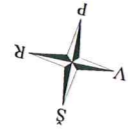
* Sutartiniai ženklai yra derinami tarpusavyje

SUDARGO, BURGAIČIŲ PILIAKALNIO, VAD. VORPILIU (A1495)
Šakių r.

2008 metų archeologiniai tyrinėjimai
Perkasa Nr.18

Perkasų planai, sienelių pjūviai M 1:40

Lapas	Lapų
3	9

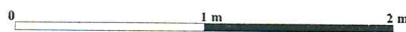
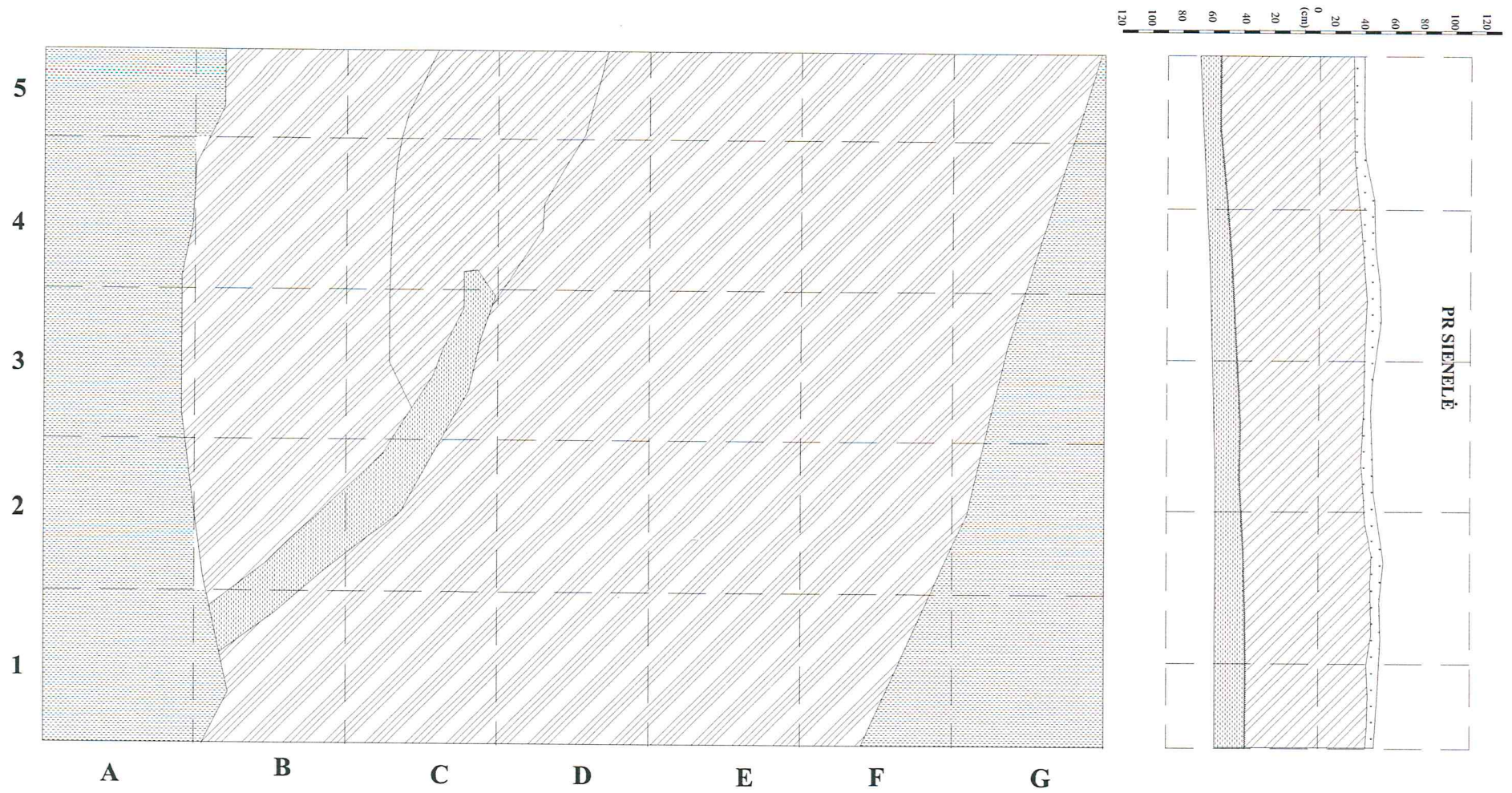
SUTARTINIAI ŽENKLAI*

	RUDA ŽEMĖ SU MOLIU		VELĖNA		MOLIS		AKMUO
	ANGLYS		JUODA ŽEMĖ		ŽVYRAS		IŽEMIS
	KRIAUKLIŲ NUOLAUŽOS		PILKA ŽEMĖ		SMĖLIS		ŠVIESIAI PILKA ŽEMĖ

* Sutartiniai ženklai yra derinami tarpusavyje

SUDARGO, BURGAIČIŲ PILIAKALNIO, VAD. VORPILIU (A1495) Šakių r.		
2008 metų archeologiniai tyrinėjimai Perkasa Nr.19		
Perkasų planai, sienelių pjūviai	M 1:40	Lapas 4
		Lapų 9

SUTARTINIAI ŽENKLAI*

	RUDA ŽEMĖ SU MOLIU		VELĖNA		MOLIS		AKMUO
	ANGLYS		JUODA ŽEMĖ		ŽVYRAS		IŽEMIS
	KRIAUKLIŲ NUOLAUŽOS		PILKA ŽEMĖ		SMĖLIS		ŠVIESIAI PILKA ŽEMĖ

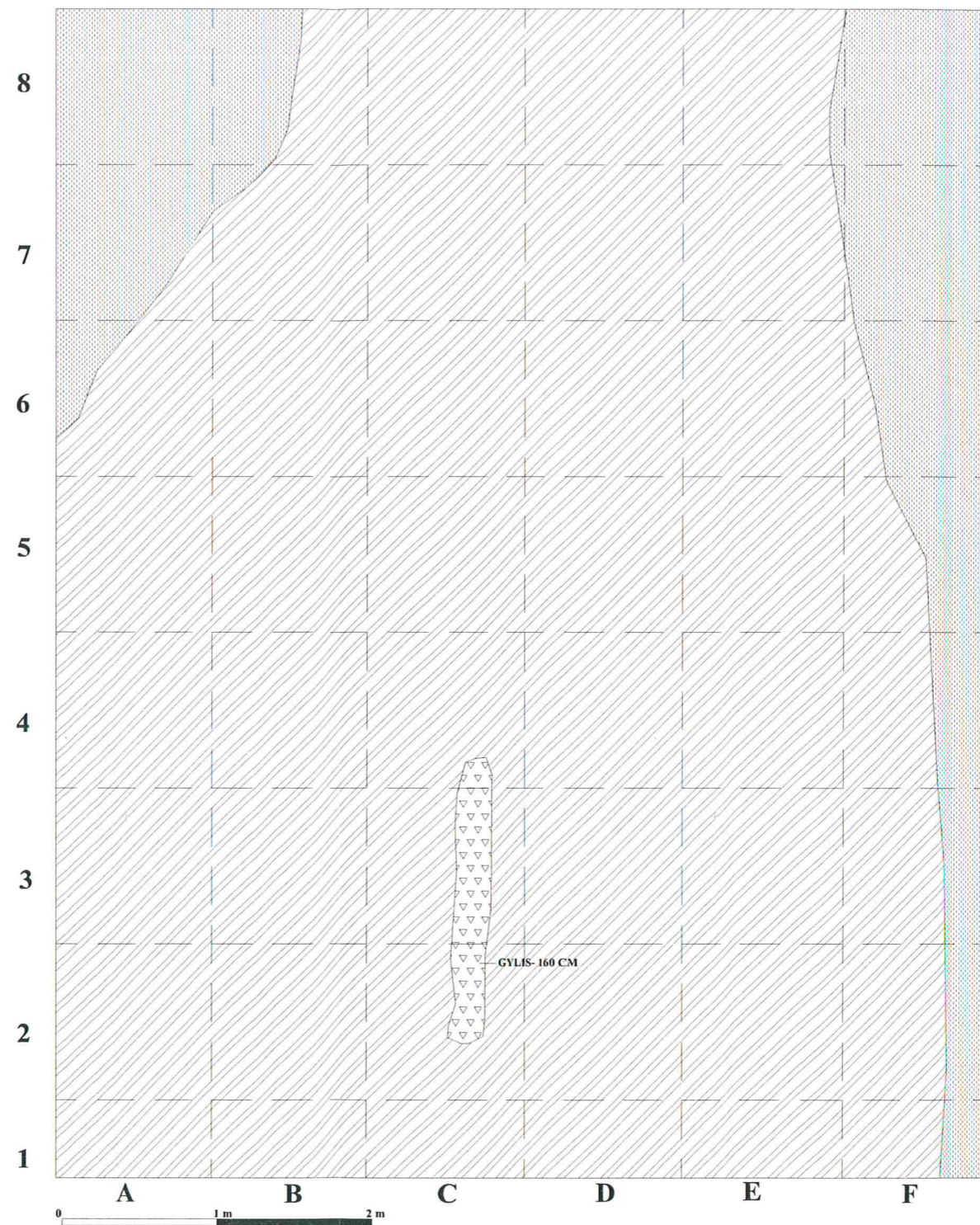
* Sutartiniai ženklai yra derinami tarpusavyje

SUDARGO, BURGAIČIŲ PILIAKALNIO, VAD. VORPILIU (A1495) Šakių r.		
2008 metų archeologiniai tyrinėjimai Perkasa Nr.20		
Perkasų planai, sienelių pjūviai	M 1:40	Lapas
		5
		9

120 100 80 60 40 20 0 (cm) 20 40 60 80 100 120

ŠV SIENELĖ

8
7
6
5
4
3
2
1

A B C D E F
0 1 m 2 m

PR SIENELĖ

120 100 80 60 40 20 0 (cm) 20 40 60 80 100 120

SUTARTINIAI ŽENKLAI*

	RUDA ŽEMĖ SU MOLIU		VELĖNA		MOLIS		AKMUO
	ANGLYS		JUODA ŽEMĖ		ŽVYRAS		IŽEMIS
	KRIAUKLIŲ NUOLAUŽOS		PILKA ŽEMĖ		SMĖLIS		ŠVIESIAI PILKA ŽEMĖ

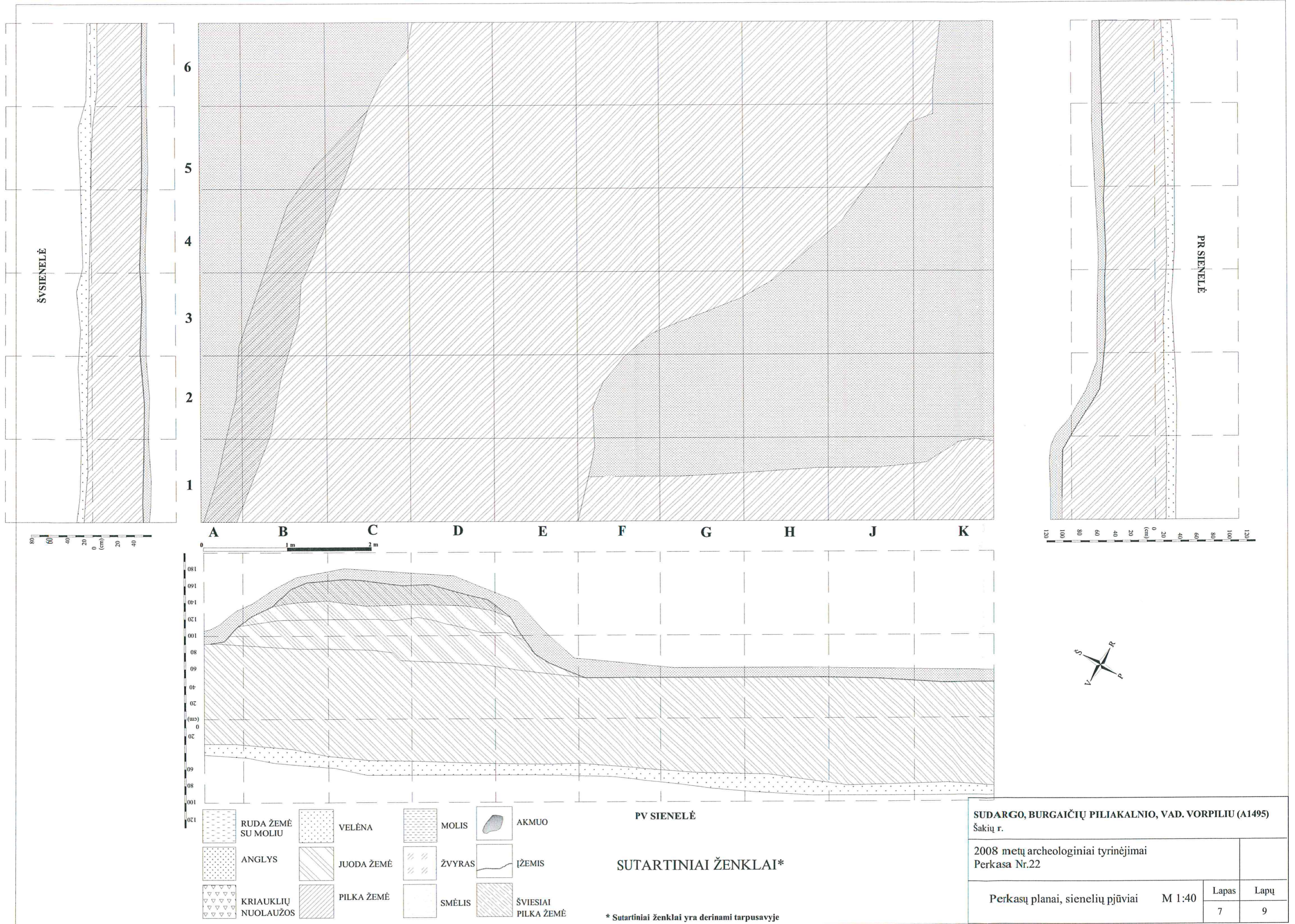
* Sutartiniai ženklai yra derinami tarpusavyje

SUDARGO, BURGAIČIŲ PILIAKALNIO, VAD. VORPILIU (A1495)
Šakių r.

2008 metų archeologiniai tyrinėjimai
Perkasa Nr.21

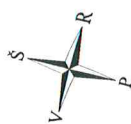
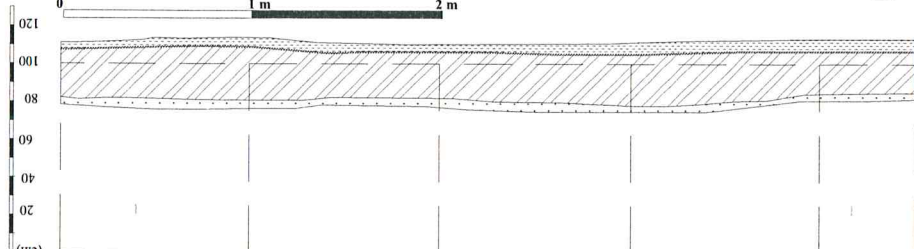
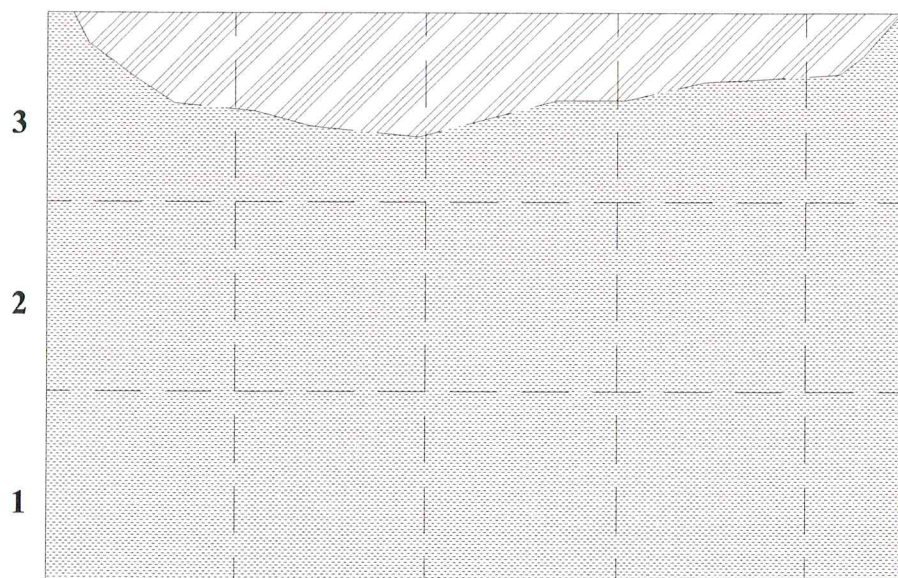
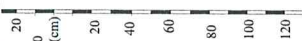
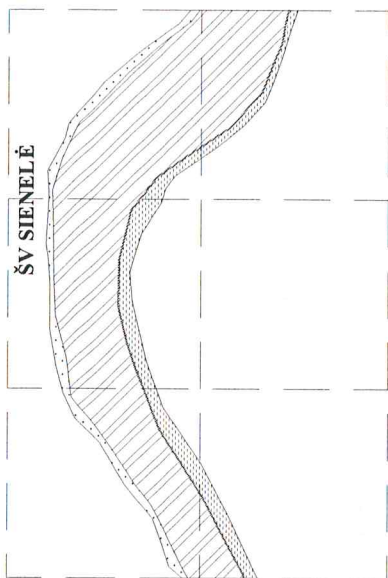
Perkasų planai, sienelių pjūviai M 1:40

Lapas	Lapų
6	9

SUDARGO, BURGAIČIŲ PILIAKALNIO, VAD. VORPILIU (A1495) Šakių r.		
2008 metų archeologiniai tyrinėjimai Perkasa Nr.22		
Perkasų planai, sienelių pjūviai	M 1:40	Lapas
		Lapų
		7
		9

* Sutartiniai ženklai yra derinami tarpusavyje

SUTARTINIAI ŽENKLAI*

	RUDA ŽEMĖ SU MOLIU		VELĖNA		MOLIS		AKMUO
	ANGLYS		JUODA ŽEMĖ		ŽVYRAS		ĮŽEMIS
	KRIAUKLIŲ NUOLAUŽOS		PILKA ŽEMĖ		SMĖLIS		ŠVIESIAI PILKA ŽEMĖ

* Sutartiniai ženklai yra derinami tarpusavyje

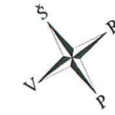
SUDARGO, BURGAIČIŲ PILIAKALNIO, VAD. VORPILIU (A1495)
Šakių r.

2008 metų archeologiniai tyrinėjimai
Perkasa Nr.23

Perkasų planai, sienelių pjūviai M 1:40

Lapas	Lapų
8	9

ŠR SIENELĖ

PERKASA NR.1
PLANAS

ŠV SIENELĖ

A PR SIENELĖ

B

C

D

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

0 1 2 m

PV SIENELĖ

SUTARTINIAI ŽENKLAI

- VELĖNA
- IŽEMIS
- PILKA ŽEMĖ
- MOLIS
- TAMSI PILKA ŽEMĖ

SUDARGO, BURGAI ČIŲ, VAD. PILAITE PILIAKALNIO
Sudargo k., Šakių r., Marijampolės aps.

2008 metų archeologiniai tyrimai
Perkasa Nr.1

Perkasos planas ir sienelės M 1:40

Lapas	Lapų
9	9

OTONUOTRAUKŲ SĄRAŠAS (nuotraukos- E.Pranckėnaitės)

Viršelyje- Vorpilio piliakalnis po pylimo ir griovio restauravimo darbų, vaizdas iš PV (foto- Z.Baubonio)

Vorpilio piliakalnis

1. Perkasa Nr.16, PV sienelė, vaizdas iš ŠR
2. Perkasa Nr.16, ŠR sienelė, vaizdas iš PV
3. Perkasa Nr. 17, ankstyvojo griovio galas, viršus, kv. D-E-1
4. Perkasa Nr. 17, ankstyvojo griovio galas, nuėmus akmenis, kv. D-E-1
5. Perkasa Nr.17, PR sienelė, vaizdas iš ŠV
6. Perkasa Nr.17, PR sienelė, vaizdas iš ŠV
7. Perkasa Nr. 17, ankstyvojo griovio galas, pjūvis –a-a1
8. Perkasa Nr.17, objektas Nr. XVI, griovelis
9. Perkasa Nr. 17, objektas Nr.XVII, pjūvis b-b1
10. Perkasa Nr.18 pasiekus žemį, vaizdas iš PV
11. Perkasa Nr. 18, vėlyvojo griovio pjūvis, PV sienelė, vaizdas iš ŠV
12. Perkasa Nr. 18, vėlyvojo griovio pjūvis, ŠR sienelė, vaizdas iš PV
13. Perkasa Nr. 18, vėlyvojo griovio pjūvis, ŠR sienelė, vaizdas iš PV
14. Perkasa Nr.19, PV sienelė, vaizdas iš ŠV
15. Perkasa Nr.20, PV sienelė, vaizdas iš ŠV
16. Perkasa Nr. 20, pasiekus žemį, vaizdas iš ŠV
17. Perkasa Nr. 20, PV sienelė, vaizdas iš ŠV
18. Perkasa Nr. 21 pasiekus žemį, vaizdas iš PR
19. Perkasa Nr. 21, griovio apačia, kriauklelių sluoksnis
20. Perkasa Nr. 21, ŠV sienelė, vaizdas iš PR
21. Perkasa Nr. 22 pasiekus žemį, vaizdas iš ŠV
22. Perkasa Nr. 22, PV sienelė, vaizdas iš ŠR
23. Perkasa Nr. 22, išpreparavus griovį, vaizdas iš ŠR
24. Perkasa Nr. 23 pasiekus žemį, vaizdas iš PV
25. Perkasa Nr. 23, ŠV sienelė, vaizdas iš PV
26. Aviacinės minos išminavimo darbai piliakalnio griovyje

27. Atkurtas vėlyvasis piliakalnio griovys, vaizdas iš PR

28. Pylimo pylimo darbai, vaizdas iš PR

Pilaitės piliakalnis

29. Vaizdas nuo Pilaitės piliakalnio į Nemuną

30. Archeologiniai tyrimai perkasoje Nr.1, vaizdas iš PV

31. Perkasa Nr.1 ŠV sienelė, vaizdas iš PR

32. Perkasa Nr.1, PR sienelė, vaizdas iš ŠV

33. Perkasa Nr.1 pasiekus įžemį, R jos dalis, vaizdas iš ŠV

34. Perkasa Nr. 1 pasiekus įžemį, V jos dalis, vaizdas iš ŠR

35. Perkasa Nr.1, ŠR sienelė

36. Perkasa Nr.1 pasiekus įžemį, V dalis, vaizdas iš R

37. Perkasa Nr.1 pasiekus įžemį, R dalis, vaizdas iš V

38. Šūrfas Nr. 1, P sienelė, vaizdas iš ŠR

39. Šūrfas Nr. 1, vaizdas iš P

40. Po tyrimų užpilta perkasa Nr.1

41. Atkurtas Vorpilio piliakalnio pylimas ir vėlyvasis gynybinis griovys, vaizdas iš PR

42. Vorpilio piliakalnio pylimo vaizdas nuo aikštelės

43. Vorpilio piliakalnis su atkurtu pylimu ir grioviu, vaizdas iš PV

44. Vorpilio piliakalnis. Individualūs radiniai: inv.Nr. 429-430

45. Vorpilio piliakalnis. Buitinė keramika: inv.Nr.457,445,468, 431,446

46. Vorpilio piliakalnis. Buitinė keramika: inv.Nr. 442,456, 440,466,436

47. Vorpilio piliakalnis. Buitinė keramika: inv.Nr. 444,461,443

48. Pilaitės piliakalnis. Buitinė keramika: inv.Nr.11,33,1,431,10,35,34, 22

1 Perkasa Nr.16, PV sienelē, vaizdas iš ŠR

2 Perkasa Nr.16, ŠR sienelē, vaizdas iš PV

3 Perkasa Nr. 17, ankstyvojo griovio galas, viršus, kv.D-E-1

4 Perkasa Nr. 17, ankstyvojo griovio galas, nuėmus akmenis, kv.D-E-1

5 Perkasa Nr.17, PR sienelė, vaizdas iš ŠV

6 Perkasa Nr.17, PR sienelė, vaizdas iš ŠV

7 Perkasa Nr. 17, ankstyvojo griovio galas, pjūvis a-a1

8 Perkasa Nr.17, objektas Nr. XVI, griovelis

9 Perkasa Nr. 17, objektas Nr.XVII, pjūvis b-b1

10 Perkasa Nr.18 pasiekus ižemi, vaizdas iš PV

11 Perkasa Nr. 18, vėlyvojo griovio pjūvis, PV sienelė, vaizdas iš ŠV

12 Perkasa Nr. 18, vėlyvojo griovio pjūvis, ŠR sienelė, vaizdas iš PV

13 Perkasa Nr. 18, vēlyvojo griovio pjūvis, ŠR sienelē, vaizdas iš PV

14 Perkasa Nr.19, PV sienelē, vaizdas iš ŠV

15 Perkasa Nr.20, PV sienelē, vaizdas iš ŠV

16 Perkasa Nr. 20, pasiekus įžemi, vaizdas iš ŠV

17 Perkasa Nr.20, PV sienelė, vaizdas iš ŠV

18 Perkasa Nr.21 pasiekus žemę, vaizdas iš PR

19 Perkasa Nr.21, griovio apačia, kriauklelių sluoksnis

20 Perkasa Nr.21, ŠV sienelė, vaizdas iš PR

21 Perkasa Nr.22 pasiekus įžemi, vaizdas iš ŠV

22 Perkasa Nr.22, PV sienelė, vaizdas iš ŠR

23 Perkasa Nr.22, išpreparavus griovį, vaizdas iš ŠR

24 Perkasa Nr.23 pasiekus ižemi, vaizdas iš PV

25 Perkasa Nr.23, ŠV sienelė, vaizdas iš PV

26 Aviacinės minos išminavimo darbai piliakalnio griovyje

27 Atkurtas vėlyvasis piliakalnio griovys, vaizdas iš PR

28 Pylimo pylimo darbai, vaizdas iš PR

29 Vaizdas nuo Pilaitės piliakalnio į Nemuną

30 Archeologiniai tyrimai perkasoje Nr.1, vaizdas iš PV

31 Perkasa Nr.1 ŠV sienelė, vaizdas iš PR

32 Perkasa Nr.1, PR sienelē, vaizdas iš ŠV

33 Perkasa Nr.1 pasiekus ižemj, R jos dalis, vaizdas iš ŠV

34 Perkasa Nr. 1 pasiekus ižemj, V jos dalis, vaizdas iš ŠR

35 Perkasa Nr.1, ŠR sienelē

36 Perkasa Nr.1 pasiekus ižemī, V dalis, vaizdas iš R

37 Perkasa Nr.1 pasiekus ižemī, R dalis, vaizdas iš V

38 Šurfas Nr. 1, P sienelē, vaizdas iš ŠR

39 Šurfas Nr. 1, vaizdas iš P

40 Po tyrimu užpilta perkasa Nr.1

41 Atkurtas Vorpilio piliakalnio pylimas ir vėlyvasis gynybinis griovys, vaizdas iš PR

42 Vorpilio piliakalnio pylimo vaizdas nuo aikštelės

43 Vorpilio piliakalnis su atkurtu pylimu ir grioviu, vaizdas iš PV

Inv. Nr. 429

Inv. Nr. 430

44 Vorpilio piliakalnis. Individualūs radiniai: inv.Nr. 429-430

Inv. Nr. 457

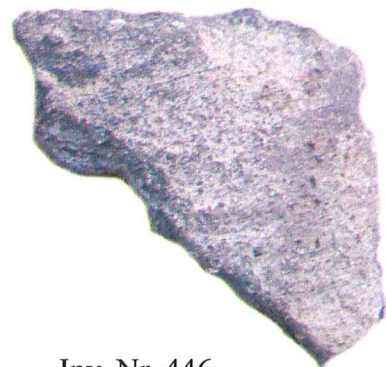
Inv. Nr. 445

Inv. Nr. 468

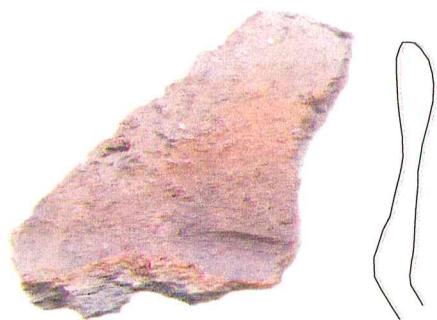

Inv. Nr. 431

Inv. Nr. 446

45 Vorpilio piliakalnis. Buitinė keramika: inv.Nr.457,445,468, 431,446

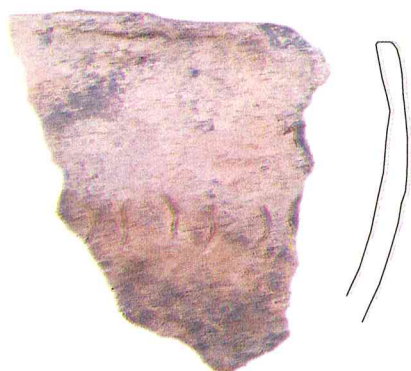
Inv. Nr. 442

Inv. Nr. 456

Inv. Nr. 440

Inv. Nr. 466

Inv. Nr. 436

46 Vorpilio piliakalnis. Buitinė keramika: inv.Nr. 442,456, 440,466,436

Inv. Nr. 444

Inv. Nr. 461

Inv. Nr. 443

47 Vorpilio piliakalnis. Buitinė keramika: inv.Nr. 444,461,443

Inv. Nr.11

Inv. Nr. 33

Inv. Nr. 1

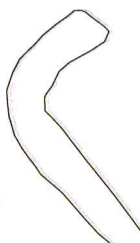
Inv. Nr. 431

Inv. Nr. 10

Inv. Nr. 35

Inv. Nr. 34

Inv. Nr. 22

48 Pilaitės piliakalnis. Buitinė keramika: inv.Nr.11,33,1,431,10,35,34, 22

KULTŪROS PAVELDO DEPARTAMENTUI
MOKSLINEI ARCHEOLOGIJOS KOMISIJAI

Sudargo, Burgaičių, vad. Vorpiliu ir Pilaitė, piliakalnių (A1495, A1496), Šakių r., archeologinių tyrinėjimų 2007 metais

PROJEKTAS

2007-10-12

Sudargo piliakalnių kompleksas išsidėstęs kairiajame Nemuno upės prieslėnyje Sudargo kaime, Šakių r., Marijampolės apskrityje, valstybinėje žemėje. Kompleksą sudaro 5 piliakalniai: Sudargo, Grinaičių II, vad. Balnakalniu (A1493), Sudargo, Grinaičių I, vad. Žydkapiu, su gyvenviete (A1494), Sudargo, Burgaičių IV, vad. Vorpiliu (A1495), Sudargo, Burgaičių III, vad. Pilaitė (A1496) ir Sudargo, Burgaičių V (A1497). Bendras paminklų teritorijos plotas – 7,7 ha. Pilaitės piliakalnis 1970 m. tyrinėjo P.Kulikauskas (VVU). 2006 m. Vorpilį tyrinėjo V.Kliaugaitė (VŠĮ „Kultūros paveldo išsaugojimo pajėgos“).

Archeologijos tyrinėjimus Sudargo piliakalniuose prieš planuojamus jų tvarkymo darbus užsakė UAB „Jumelsta“.

Vorpilio piliakalnyje prieš antros pilies statybos etapo gynybinio griovio ir pylimo restauravimo darbus planuojama archeologiškai ištirti visą užarto gynybinio griovio ir nuarto gynybinio pylimo bei ankstesnių griovių ir pylimų liekanas. 2006 m. tyrinėjimų metu išaiškėjo, kad šioje vietoje yra išlikęs kultūrinis sluoksnis su keramika, geležies lydymo atliekomis, molio tinku, stulpavietėmis, pavieniais individualiais radiniais. Jų vietose šiemet planuojama ištirti apie 460 kv. m plotas. Likusi dalis bus ištirta kitais metais.

Prieš planiruojant Vorpilio piliakalnio tvirtinamo šiaurinio šlaito viršutinės dalies eroduojančias vietas bus atlikti žvalgomieji archeologijos tyrimai – ištirti 4 (1x1 m) šurfai. Aptikus kultūrinį sluoksnį planuojamos vietos bus archeologiškai ištirtos, neradus – darbų metu bus atliekami archeologiniai žvalgymai.

Pilaitės piliakalnyje prieš šiaurinio šlaito tvirtinimo darbus, kurių metu bus planuojamas šlaitas ir apie 3 metrų pločio aikštelės kraštas, ištirsiu aikštelės planuojamąją dalį (apie 30 kv. m) ir atliksiu žvalgomuosius archeologinius tyrimus šlaituose – iškasiu 3 (1x1 m) šurfus. Aptikus kultūrinį sluoksnį planuojamos vietos bus archeologiškai ištirtos, neradus – darbų metu bus atliekami archeologiniai žvalgymai.

Bendras 2007 m. tyrimų plotas apie 500 kv. m. Tyrimus ketinama atlikti spalio–lapkričio mėn.

PRIDEDAMA. Sudargo, Burgaičių piliakalnių, Šakių r., komplekso apsaugos techninių priemonių įrengimo planas (M1:500).

Archeologė

Elena Pranckėnaitė

KULTŪROS PAVELDO DEPARTAMENTAS
MOKSLINEI ARCHEOLOGINEI KOMISIJAI

Dėl Sudargo, Burgaičių, vad. Vorpiliu ir Pilaite, piliakalnių (A1495, A1496), Šakių r., archeologinių 2007 m. tyrinėjimų projekto pratęsimo

2008 -06-25

2007 metais buvo atlikti archeologiniai kasinėjimai Sudargo, Burgaičių piliakalnyje, vad. Vorpiliu. Jų metu buvo iširtas 433,5 m² plotas- dalis nuarto pylimo vietos bei ankstesniojo griovio. Pagal 2007 m. projektą liko neištirtas 30 m² plotas R piliakalnio dalyje, siekiant surasti ankstyvojo griovio pabaigą bei neištirtas vėlyvasis griovys. 2007 m. Pilaitės piliakalnis nebuvo tyrinėtas, todėl projekte numatyti tyrimai bus vykdomi šiais metais.

Elena Pranckėnaitė

Leidimas galioja iki 2008-11-30

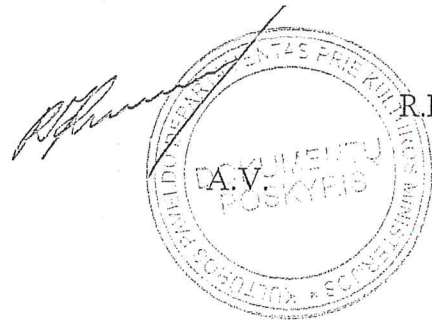
L E I D I M A S

vykdyti archeologinius tyrimus

2008-06-25 Nr.120
Vilnius

Pagal Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 18 str. šis leidimas išduotas **E. Pranckėnaitei** vykdyti Sudargo, Burgaičių piliakalnių, vad. Vorpiliu ir Pilaite (A1495, A1496), Šakių r., **archeologinius tyrinėjimus,** taip pat naudoti elektronines priemones, sudarinėti planus, filmuoti, fotografuoti, piešti, rinkti radinius ir mėginius tiriamame objekte.
Tyrimų projektas: Sudargo, Burgaičių, vad. Vorpiliu ir Pilaite, piliakalnių (A1495, A1496), Šakių r., archeologinių tyrinėjimų 2007 metais projektas, 2007-10-12, Nr.120.

Kontrolės skyriaus vedėjas

R.Kraujalis

Tvirtinu

Muziejaus direktorius _____

2010 m. _____ mėn. ___ d.

LIETUVOS NACIONALINIS MUZIEJUS
2001 Vilnius, Arsenalo 1, tel.: 2627774, 2121939, faks. (307-5) 2611023**PRIĖMIMO AKTAS Nr. _____**2010 m. _____ gegužės mėn. _____ 11 d. mes, muziejaus darbuotojas LNM Archeologijos skyriaus muziejininkasGediminas Petrauskasir _____ VšĮ „Kultūros paveldo išsaugojimo pajėgos“ archeologėElena Pranckėnaitė

sudarėme šio akto keturis egzempliorius apie tai, kad pirmas priima (nuolatinai, laikinai), o antrasis perduoda muziejui šiuos muziejinės reikšmės daiktus:

Eilės Nr.	Daikto pavadinimas ir jo trumpas aprašymas	Daiktų sk.	Daikto būklė	Lauko nr.	Pastabos
1.	Galastuvas, akmeninis. Dyd. – 12,6x7,8x4 cm	1	gera	429	
2.	Trintuvas, akmeninis. Sk. – 8,1 cm	1	gera	430	
3-40.	Puodų, molinių, lipdytų, apžiestų ir žiestų, šukės	38	gera	431-468	
41-49.	Geležies šlakas ir gargažės	9	gera	1-9	
50.	Molio tinkas	1	gera	1	
	<u>Sudargas (Burgaičiai) (Šakių r.)</u>				
	Piliakalnis (vad. Vorpilis).				
51-85.	Puodų, molinių, lipdytų, apžiestų ir žiestų, šukės	35	gera	1-35	
86.	Geležies gargažė	1	gera	1	
	<u>Sudargas (Burgaičiai) II (Šakių r.)</u>				
	Piliakalnis (vad. Pilaitė).				
	Radiniai rasti archeologinių tyrinėjimų metu 2008 m. Priimti pagal ataskaitos ARA radinių sąrašą.				